

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 09 Aralık 2021
Sayı : 1986

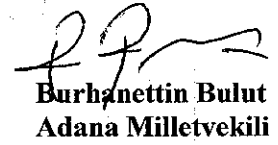
TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Muhtarlık Temel Kanunu Teklifimiz, gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.
Gereğini saygılarımızla arz ederiz.

Seyit Torun
Ordu Milletvekili

Yaşar Tüzün
Bilecik Milletvekili

Cavit Arı
Antalya Milletvekili

Burhanettin Bulut
Adana Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	Plan ve Bütçe	
Esas Komisyon	İçişleri	
Tarih: 9 Aralık 2021		Esas No: 2/4013

T B M M KANUNLAR ve KARARLAR BSK.LİĞİ
0 9 Aralık 2021
Numaralı

TBMM GENEL EVRAK
0 9 Aralık 2021
No. 925709
EBYS'ye AKTARILMIŞTIR

GENEL GEREKÇE

Mahalli idareler, 1982 tarihli Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 123 ve 127. maddelerinde düzenlenmiştir. Anayasanın 123. maddesinde idarenin, kuruluş ve görevleriyle bir bütün olduğu ve kanunla düzenleneceği, idarenin kuruluş ve görevlerinin merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanacağı hüküm altına alınmıştır. Anayasanın 127. Maddesinde ise mahalli idarelerin; il, belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, yine kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzelkişileridir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, “yerinden yönetim” ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Bu itibarla, ülkemizin idari sistemi temel olarak merkezi idare ve mahalli idare olarak iki temel eksene oturmaktadır. Anayasamızın ortaya koyduğu esaslara göre idare, kuruluş ve görevleriyle bir bütün olup, kamu hizmetlerinin görülmesinde, merkezi yönetim ve mahalli idareler uyum ve koordinasyon içinde hareket etmelidir. Bu çerçevede, mahalli hizmetlerin zamanında, yeterli, kaliteli, etkin ve ekonomik şekilde sunulmasını sağlayacak yeni bir demokratik yerel yönetim sisteminin kurulması önem arz etmektedir.

Merkezi yönetimin, yerel yönetimler üzerindeki vesayet yetkilerinin azaltılması, yerel yönetimlerin demokratik esaslara göre yeniden yapılandırılması ve hizmetlerin vatandaşlara daha etkin ulaştırılması amaç olmalıdır. Yerel yönetimlerin önemli unsuru olan muhtarlıklarımızın, yetkilerinin, gelirlerinin ve temsil kabiliyetlerinin artırılması, hizmetlerin vatandaşlara daha etkin ulaştırılmasına imkân tanıyacaktır.

442 sayılı Köy Kanunu yaklaşık 97, 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanun 77 yıldır yürürlüktedir. Köy Kanunu yürürlüğe girdiği 1924 yılında, Türkiye nüfusunun yüzde 85’i köylerde, yüzde 15’i şehirlerde, Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunun yürürlüğe girdiği yıllarda ise nüfusun yüzde 27’i mahallelerde, yüzde 73’ü köylerde yaşamaktaydı.

Bugün itibarıyla Türkiye genelinde 25.864’ü büyükşehirlerde olmak üzere toplam 32.087 mahalle bulunmaktadır. 2020 yılı Adrese Dayalı Kayıt Sistemine göre bu mahallelerin 15.564’ü 500 nüfusun altındadır. Diğer taraftan, 501 nüfus ile 5.000 nüfus arasında 12.528; 5.001 nüfus ile 10 bin nüfus arasında 1.881; 10.001 nüfus ile 25 bin nüfus arasında 1683; 25.001 nüfus ile 50 bin nüfus arasında 385; 50.001 nüfus ile 100 bin nüfus arasında 54 ve 100 bin nüfusun üzerinde ise 2 mahalle olduğu görülmektedir.

Türkiye’nin 51 ilinde 18.253 köy ve 26.067 köy altı yerleşim yeri bulunmaktadır. 2020 yılı Adrese Dayalı Kayıt Sistemi verilerine göre bu köylerin 12.304’ü 250 nüfusun altındadır. Diğer tarafta, 250-1500 nüfus arasında 5.713, 1501 nüfus üzerinde ise 191 köy mevcuttur.

Zaman içinde ülkemizin sosyal, ekonomik, demografik ve kültürel yapısında köklü değişimler yaşanmıştır. Bugün kentlerde yaşayan nüfusun oranı yüzde 94’lere ulaşırken köylerde yaşayan nüfusun oranı yüzde 5,61’e düşmüştür. Bu değişime bağlı olarak, kırsal ve kentsel alandaki ihtiyaçların kapsam ve niteliği de değişme uğramıştır. Değişen ve artan ihtiyaçlara bu kanunlarla öngörülen düzenlemelerle cevap verilemez hale gelmiştir.

Bu ihtiyaçlar üzerine, köy ve mahalle idarelerini yeniden ele alan temel bir “Muhtarlık Kanunu” teklifi hazırlanmıştır. Bu kanun teklifi ile köy ve mahalle idarelerinin, günün ihtiyaçlarına uygun olarak, daha demokratik ve güçlü bir yapıya kavuşturulması amaçlanmıştır. Ayrıca, muhtarlık seçimlerinin demokratik esaslara uygun olarak yapılması, muhtarların haklarının iyileştirilmesi, muhtarlıkların diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerinin yeniden düzenlenmesi hedeflenmiştir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Kanunun amaç ve kapsam maddesidir.

Madde 2- Kanunun tanım maddesidir.

Madde 3- 442 sayılı Köy Kanununda köy kurulmasına ait bir hüküm bulunmamaktadır. Madde ile köy kurulması belli ölçütlere bağlanmaktadır. Köy kurulmasında coğrafi, ekonomik, sosyal şartlar ile nüfus ve kamu hizmetlerinin gerekleri göz önünde bulundurulmaktadır. Köy kurulmasına; İl Genel Meclisi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği ile Sağlık Bakanlığının mütalaası alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığı'na karar verilmesi hükmüne bağlanmaktadır.

Madde 4- Bu madde ile köy sınırının kesinleşmesine yönelik usul belirlenmektedir. Köylerin sınırı; yeni kurulan köy ile sınırdaki köy meclislerinin kararı, kaymakamın görüşü ve valinin onayı ile kesinleşir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; köy muhtarlığına, tapu sicil müdürlüğüne ve il özel idaresine gönderilir.

Madde 5- İl ve ilçe sınırlarının değiştirilmesini gerektirecek sınır uyumsuzlukları dışında 442 sayılı Kanuna göre basit ve hızlı bir sistem getirilmektedir. Zira köyler arası sınır, toplum ve idarenin kaynak ve zaman kaybına yol açmaktadır. Ayrıca ihtilaflar iyi komşuluk esasına dayalı ve yardımlaşma kültürü içinde yaşayan köyler ve köylüler arasında gereksiz ve derin husumetlere yol açmaktadır. Bu itibarla, bu ihtilafların seri bir şekilde çözülmesi önem taşımaktadır.

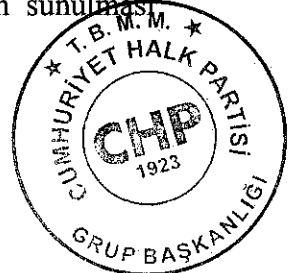
Madde 6- Kırsal alan yenileme planı ile kentlerimizde uygulanan kentsel dönüşüm projelerinin kırsalda izdüşümü olacak yeni bir müessese getirilmektedir. Planlı ve yaşanabilir kırsal alan yerleşiminin teminine yönelik planlama, mülkiyet ve finansman hususlarını düzenleyen yeni ve çağdaş bir müessese getirilmektedir.

Madde 7- 442 sayılı Köy Kanunu'nda da ön görülen köy yerleşim alanının belirlenmesi düzenlenmesine paralel bir şekilde yeni kanunda da düzenlemeler öngörülmektedir. Eski düzenlemenin dışında daha gelişmiş bir model benimsenerek köyün planlı gelişimi amaçlanmış, köy idaresinin mülkiyet durumu özenle ve yeniden tanımlanmıştır. Köy yerleşim planına göre köyde ikamet eden evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine arsa verilmesi düzenlemesi genişletilerek köye dönüşü de teşvik edecek şekilde köy nüfusuna kayıtlı olanlarda kapsam altına alınmıştır.

Madde 8- Köylerin öteden beri ortaklaşa kullandıkları alanlardaki hakların korunması amaçlanmıştır.

Madde 9- Köy yerleşik alanları ve köylerin geleneksel olarak kullandıkları alanlarda yapılacak yapılar için il özel idaresi tarafından hazırlanan tip projelerin uygulanması durumunda, bu projeler yapı ruhsatı yerine geçmesi planlanmıştır. Köylerde yapılaşmaya ilişkin usul ve esaslar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi uygun görülmektedir.

Madde 10- 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 45'inci maddesine dayanarak belediyeler yakın köyleri mücavir alan sınırlarına alabilmektedir. Mücavir alan uygulaması kentleşmenin düzenli yapılabilmesi için ve doğal kaynakların etkin kullanımına yönelik olarak ihtiyaç duyulan bir yöntemdir. Ancak uygulamada bu yöntemin istismar konusu yapıldığı gözlemlenmektedir. İstismarları önlemek ve köylerde yaşayan vatandaşların etkin ve asgari düzeyde mahalli müşterek hizmetlerden yararlanmasını temin etmek amacıyla mücavir alana dahil edilen köylere belediyeler tarafından yol, su, kanalizasyon ve katı atık hizmetlerinin sunulması zorunlu hale getirilmektedir.

Madde 11- Köy adının değiştirilmesi, bölünmesi ve birleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş ve halk oylaması getirilmiştir.

Madde 12- Köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Madde 13- Okul, ibadethane, köprü ve köy konağı gibi köyün mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılanmasında tüm köylere ve köylere hizmet götürme birliklerine Orman Kanunu'nda orman köylerine tanınan orman emvalinden yararlanma imkânı getirilmektedir.

Madde 14- Köy tüzel kişiliğine ait genel hükümler sayma usulü ile belirtilmiştir. Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırasının köyün mali durum ve hizmetin ivediliği kıstaslarına dayalı olarak köy meclislerince belirlenmesi usulü öngörülmüş, bu şekilde halk idaresinin ortaya çıkması amaçlanmıştır.

Madde 15- Mahallenin kuruluşu ve sınırlarının tespitine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Madde 16- Mahallenin kaldırılmasına ilişkin usul ve esaslar belirlenmiştir.

Madde 17- Mahalle adının değiştirilmesi, bölünmesi ve birleştirilmesine ilişkin usul ve esaslar belirlenmiş ve halk oylaması şartı getirilmiştir.

Madde 18- Belediye Kanunun 9'ncü maddesi son fıkrasında belediyenin mahalle ve mahalle muhtarlarına yapacağı hizmetler genişletilmiş, muğlak ifadeler net bir şekilde belirtilmiştir. Mahalle muhtarlıklarına su tahsilatı, emlak ve arazi vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, yangın sigorta vergisi ve çevre temizlik vergisi tahsilat yetkisi ile mahallenin daha güçlü hale getirilmesi öngörülmüştür. Belediye bünyesinde Muhtar Danışma Kurulları oluşturulabileceği ifade edilmiştir.

Madde 19- Belediyenin mahalleye karşı görevleri genişletilerek yeniden düzenlenmiştir.

Madde 20- 442 sayılı Köy Kanununda öngörülen ancak, işlevsiz olan köy derneği kaldırılmış; ihtiyar meclisinin adı 5393 sayılı Belediye Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununa paralel olarak "köy meclisi" adını almış, geleneksel ve kurumsallaşmış bir isim olan muhtar muhafaza edilmiştir.

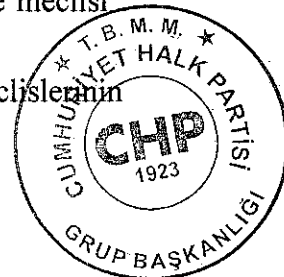
Madde 21- Köy Meclisinin köyün karar organı olması ve muhtar hariç dört asil üyeden oluşması öngörülmüştür.

Madde 22- Köy meclisinin görev ve yetkileri günümüz sosyal ve idari koşullarına bağlı olarak yeniden tanımlanmıştır. Anlamsız görevler yerine İl Özel İdaresi Kanunu ve Belediye Kanununa paralel ama köyün şartlarına uygun daha anlamlı görevler tanımlanmıştır. Yine yönetim kavramına dayalı olarak köyü ilgilendiren önemli işlerin karara bağlanması için tüm seçmenlerin görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak hususunda köy meclisine yetki verilmiştir.

Madde 23- 442 sayılı Köy Kanununda "Köy muhtarının köylü faydasına olmayan kararlarını kaymakam bozabilir. Ancak, onun yerine kaymakam kendiliğinden karar veremez. Karar, gene köylü tarafından verilir." hükmü yer almaktadır. Kaymakamın genel bozma yetkisi kaldırılmıştır. Bunun yerine bir takım köy meclisi kararları belirlenerek, bunların onayı sistemine geçilmiştir. Madde bu haliyle daha demokratik, merkezi hükümet-mahalli idare dengesini koruyan bir yaklaşım benimsenmiştir.

Madde 24- Mahalle organları sayılmış, 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunda yer alan ihtiyar heyetlerinin adı "mahalle meclisi" olarak değiştirilmiştir.

Madde 25- Mahalle Meclislerinin mahallenin karar organı olduğu, Mahalle Meclislerinin muhtar dahil beş kişiden ibaret olduğu belirtilmiştir.

Madde 26- Mahalle Meclislerinin görev ve yetkileri yeni sosyal ve idari koşullara bağlı olarak yeniden tanımlanmıştır. Mahalle Meclislerine, mahalleyi ilgilendiren önemli işlerin karara bağlanması için tüm seçmenlerin görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak hususunda yetki verilmiştir.

Madde 27- Mahalle muhtar ve meclisi toplantılarına bu heyetle kan bağı olanların girmemesi ve muhtar ve meclis üyelerinin görevleri süresince yapamayacağı işler bu madde ile düzenleme getirilmiştir.

Madde 28- Mevcut uygulamada Kanundaki açık hükme rağmen sosyal koşullara bağlı olarak muhtar ve üyelerin her hafta toplanması mümkün olmamaktaydı. Bu durum ise gereksiz ihtilaflara ve idarenin kaynak ve zaman kaybına da yol açmaktaydı. Meclis toplantı zamanı bu sıkıntıları telafi etmeye yönelik olarak ayda bir şeklinde belirlenmiştir. Yine meclisin toplantı ve karar yeter sayıları ile çalışma usulü ihtilafa yol açmayacak şekilde tespit edilmiştir. Toplantıda alınan kararların halka duyurulması hükmü getirilmiştir.

Madde 29- Meclis üyeliğinin sona ermesi hususunda uygulamada çıkan bir takım sorunları gidermeye yönelik olarak net ve detaylı bir düzenlemeye gidilmiş, Anayasanın 127'nci maddesine uygun olarak meclis üyeliğinin kaybedilmesi hususu mahkeme kararına bağlanmıştır.

Madde 30- Meclisin feshi il genel meclisi ve belediye meclisindeki feshe paralel bir şekilde ve açıkça tanımlanmıştır. Ayrıca Anayasa'nın 127'nci maddesindeki ilke ve esaslara uygun bir şekilde fesih konusunda nihai kararın mahkemelerde olduğu öngörülmüştür.

Madde 31- Kanunda yazılı maddelere dayalı olarak meclisin boşalması halinde nasıl bir usul izleneceği 442 sayılı Köy Kanunuyla düzenlenmemiştir. Bu alandaki boşluğu gidermek için mülki idare amirine kamu görevlileri ya da köyden seçilme yeteneğine sahip kişiler arasında üç kişiyi görevlendirme yetkisi verilmiştir.

Madde 32- Köy muhtarı mahalli idare anlayışına uygun bir şekilde köyün başı ve tüzel kişiliğin temsilcisi olarak tanımlanmaktadır.

Madde 33- 442 sayılı Köy Kanununda yer alan muhtarın göreceği köy işleri ve devlet işleri ayırımından vazgeçilmiş, bunun yerine mahalli idare organlarının başı sıfatıyla ve günün koşullarına uygun olarak görevleri yeniden tanımlanmıştır.

Madde 34- Mahalle muhtarı mahalli idare anlayışına uygun bir şekilde mahallenin başı ve temsilcisi olarak tanımlanmaktadır.

Madde 35- Muhtarın görev ve yetkileri yeniden tanımlanmıştır.

Madde 36- Köy ve mahalle muhtarının ortak görevleri ve yetkileri tanımlanmıştır. Madde ile mahalle muhtarlarına mahalle sınırları içinde evlendirme yetkisi tanınmıştır. Köy ve mahalle muhtarlarına, köyü ve mahallesi ile ilgili konuların görüşüleceği, belediye meclisi ve il genel meclisi toplantılarına katılma, söz söyleme ve oy kullanma hakkı verilmiştir.

Madde 37- Muhtarlığın sona ermesi sayma usulü ile tespit edilmiş, Anayasanın 127'nci maddesindeki ilke ve esaslara uygun olarak muhtarlığın mahkeme kararı ile sona ereceği hüküm altına alınmıştır.

Madde 38- Muhtarlığın boşalması halinde yapılacak işlemler herhangi şüpheye mahal bırakmadan ilke, esas ve usuller olarak düzenlenmektedir. Burada muhtar görevlendirilmesi yeni yönetim anlayışına ve demokratik kurallara uygun bir biçimde tanımlanmaktadır.

Madde 39- Köy organlarının ve üyelerinin görevden geçici bir tedbir olarak uzaklaştırılmaları 442 sayılı Köy Kanunu ile 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunda düzenlenmemiştir. Uygulama belediyelerdeki düzenlemeye

paralel olarak yürütülmekte ve yetki İçişleri Bakanı tarafından kullanılmaktadır. Görevden uzaklaştırma uygulama paralelinde açıkça madde metninde düzenlenmiş ve hukuki boşluk doldurulmuştur.

Madde 40- İhtiyaç halinde mimar, mühendis, veteriner gibi nitelikli personel istihdamı olanaklı hale getirilmektedir. Köy katibi, çoban gibi geleneksel görevliler korunmaktadır. Günümüz koşullarında özellikle mali olanakları iyi durumda olan büyük köylerin mühendis ve veteriner gibi nitelikli personele ihtiyaçları olabilmektedir. Köylere tahsis edilecek kadroların unvanlar itibarıyla sayıları, dereceleri ve çalışma usul ve esasları ile çalışanlarla yapılacak sözleşmelerin kapsamı, süresi ve şekli hususunda İçişleri Bakanlığına yönetmelik çıkarma görevi verilmiştir. Böylelikle köylere uygun personel istihdamı sağlanmaktadır.

Madde 41- 442 sayılı Köy Kanununda imece ve salma en önemli gelir kaynağı olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak bunlar da değişen ekonomik ve toplumsal koşullara bağlı olarak zaman içinde işlevsiz kalmıştır. Bu itibarla köy gelirlerinin yeniden tanımlanması zaruret haline gelmiştir. Köylerin idari ve mali kapasitelerinin güçlendirilmesi, görevleri ile orantılı gelir imkânlarıyla donatılmaları yani mali tevzinin sağlanması için bir takım ilave gelirler koyulmuştur. 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca il özel idarelerine ayrılan payın, aynı Kanun uyarınca yapılan kesintilerden sonra kalan kısmının en az yüzde 1,5'i köy bütçelerine eklenmektedir.

Madde 42- Köy giderleri köyün görevlerine bağlı olarak sayma usulü ile belirlenmektedir.

Madde 43- 442 sayılı Köy Kanununda yer alan bütçe usul ve esasları değiştirilmektedir. Köy bütçesinden yapılan harcamaların muhasebeleştirilmesi zorunluluğu getirilmiştir. Köy bütçesinden harcama yetkisi Köy Meclislerine verilmiştir.

Madde 44- Yılı bütçesinin kesin hesabının, muhtar tarafından hesap döneminin bitiminden sonra şubat ayı içinde meclise sunulması ve meclis tarafından kabul edilmesi hükme bağlanmıştır.

Madde 45- Köylerin denetimi şeffaf ve saydam, hesap verilebilir yönetim anlayışına uygun olarak düzenlenmektedir. Bu husustaki yetki vali ve kaymakamlara verilmiştir. Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı ile ilgili pratik bir yöntem getirilmiştir.

Madde 46- Köyler ihale uygulamaları açısından 4734 sayılı Kamu İhale Kanununa tabi değildir. Bu hususun köylerin durumlarına bağlı olarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenmesi öngörülmüştür.

Madde 47- Köylerde ihale komisyonu ve yasaklar madde metninde açıkça belirtilmekte, kamu kaynaklarının etkin kullanımına imkân verecek şekilde ilke ve esaslar belirlenmektedir. Köylerde ihale komisyonu köy meclisi olarak belirlenmiştir.

Madde 48- Köye ait alacakların takip usulü 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun Hükümlerine bağlanmaktadır.

Madde 49- Köyler kırsal kalkınma açısından önemli birimlerdir. Bu açıdan köyün kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ve bunların inşa ve kullanımları ile iş makinesi alımı işlemleri Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi de dâhil her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından muaf tutularak köy lehine pozitif bir ayrımcılık benimsenmiştir.

Madde 50- Madde de mahalle muhtarlığın gelirleri sayılmaktadır. Mahalle sınırları içinde toplanan emlak vergisi gelirlerinden aktarılacak en az yüzde bir oranında payın mahalle bütçesine aktarılması öngörülmüştür.

Madde 51- Madde de mahalle muhtarlığın giderleri sayılmaktadır.

Madde 52- Mahalle muhtarlıklarına bütçe yetkisi verilmiş, bütçenin gelir ve gider hesabına göre tutulması öngörülmüştür.

Madde 53- Mahallelerin denetimi şeffaf ve saydam, hesap verilebilir yönetim anlayışına uygun olarak düzenlenmektedir. Bu husustaki yetki vali ve kaymakamlara verilmiştir. Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı ile ilgili pratik bir yöntem getirilmiştir.

Madde 54- Her köy ve mahallede bir muhtar ve dört asil, dört yedek meclis üyesi seçilmesi öngörülmüştür. Köy meclisi ve mahalle meclisi üyelerinin birleşik oy pusulasındaki sırasına göre seçilmesine düzenleme getirilmektedir.

Madde 55- Muhtarlığa aday olabilmek için en az ilkokul mezunu olmak şartı getirilmiştir.

Madde 56- Muhtar adayları, seçime katılacakları seçim çevresinin bulunduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına seçimlerden en geç 90 gün önce, bu Kanunun adaylık için aradığı şart ve vasıfları haiz olduklarını belirten bir dilekçe birlikte savcılıktan veya e- Devlet sisteminden alınacak iyi hal belgesi ile başvuru sistemiyle yapılması sağlanmıştır. Ayrıca muhtar adayına birleşik oy pusulası basımı için Yüksek Seçim Kurulunun belirleyeceği harç bedeli yatırma zorunluluğu getirilmektedir.

Madde 57- Muhtarlık seçim çevresi korunmuştur.

Madde 58- Muhtarlığa aday olma ve başvuru usulü yeniden tanımlanarak, muhtar adaylığı için başvuru şartı ile muhtarlık seçimlerinde birleşik oy pusulası şartı getirilmiştir.

Madde 59- Madde de, köy ve mahalle muhtarlığı ve meclisi seçimlerinde oy kullanma biçimi tarif edilmiştir.

Madde 60- Seçim tutanakları ve sonuçlarına ilişkin yapılacak iş ve işlemler tarif edilmiştir.

Madde 61- Muhtar ile meclis üyeliği seçiminin kesin sonuçları, İlçe Seçim Kurulu tarafından duyurulacağı belirtilmektedir.

Madde 62- Seçimlerin iptaline, yenilenip veya yenilenmeyeceğine ilçe seçim kurulunun karar vermesi maddesi aynen korunmuştur.

Madde 63- Muhtar ile meclis üyeliği seçimlerinde ilçe seçim kuruluna yapılacak itiraz açıkça belirtilmiştir.

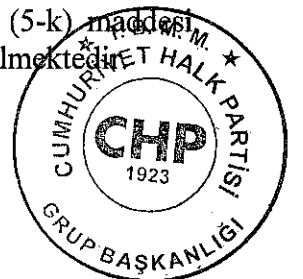
Madde 64- Muhtar ile meclis üyeliği seçimlerinde diğer hususlara ilişkin hükümler düzenlenerek bu madde de hükme bağlanmıştır.

Madde 65- Muhtar ile meclis üyeliği seçimlerinden sonra kazanan muhtarlara İçişleri Bakanlığı tarafından eğitim verileceği açıkça hükme bağlanmıştır.

Madde 66- Köyler, bağlı oldukları ilçede kurulan köylere hizmet götürme birliklerinin doğal üyesidir ibaresi korunmaktadır.

Madde 67- Köy ve mahalle muhtarlarının il ve ilçelerde sosyal yardımlaşma mütevelli heyeti üyesi olabilmesi korunmuştur.

Madde 68- O il veya ilçenin varsa Muhtarlar Derneği başkanı, yoksa üç mahalle muhtarından birinin vali veya kaymakam tarafından belirlenmesi ile muhtar, İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarının Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğinin (5-k) maddesi gereğince il ve (6-j) maddesi gereğince ilçe insan hakları kurulunun üyesi olabilmektedir.

Madde 69- Kent konseyi yönetmeliği incelendiğinde, “Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’unu geçmemek ve 20’den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri”, kent konseyi genel kurulunda oy kullanmak için seçerler.

Madde 70- Bu madde ile mahalle organlarının tarafsızlığı korunmuştur. Siyasi parti kurullarında görev alan muhtar veya meclis üyesine, muhtarlığından veya meclis üyeliği görevinden istifa etme zorunluluğu getirilmiştir.

Madde 71- Köy ve mahalle muhtarlarına köy ve mahalle işleriyle ilgili, karşı gelen ve kötü söz söyleyenlerin devlet memuruna karşı koyanlar gibi ceza görmesi öngörülmüştür.

Madde 72- Köylerde muhtarlar genellikle köyün işlerini kendi belirledikleri çalışma mekânlarında görmektedirler. Bu madde ile her mahallede il özel idarelerince bir köy konağı yaptırılması yasal zorunluluk haline getirilmiştir.

Madde 73- Mahallelerde muhtarlar genellikle mahallenin işlerini kendi belirledikleri çalışma mekânlarında görmektedirler. Bu madde ile her mahallede belediyelerce bir muhtar evi yaptırılması yasal zorunluluk haline getirilmiştir.

Madde 74- Muhtarlık resmi mührüyle muhtar ile meclis üyelerinin imzaları ve adreslerinin, en büyük mülki amir tarafından onanarak il ve ilçe mahalli idare müdürlükleri, yazı kalemleriyle, mahkeme kalemlerine, maliye, nüfus ve polis dairelerine en büyük mülki amir eliyle verilmesi öngörülmüştür.

Madde 75- Köy ve mahalle muhtarlarına, 22.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık verilmesi öngörülmüştür. Gösterge rakamının, her yıl asgari ücret komisyonunu tarafından belirlenen rakamın altında alamayacağı belirtilmiştir. Muhtarların, şehir içi ulaşım hizmetlerinden ve kamuya ait otoparklardan ücretsiz faydalanması öngörülmüştür. Muhtarlara, katıldıkları il genel meclisi ve belediye meclisi toplantıları için, il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin toplantı başına aldıkları huzur hakkı kadar ücret ödenmesi hükme bağlanmıştır. Bir dönem görev yapan muhtarlara hususi (yeşil) pasaport alma hakkı tanınmıştır.

Madde 76- Köy ve mahalle muhtarının izin hakkı açıkça belirtilmiştir. Köy ve mahalle muhtarına yıllık otuz gün izin hakkı tanınmıştır. Muhtarların görevli, izinli ve hastalandıklarında muhtar aylığının kesilmeyeceği ifade edilmiştir. Kadın muhtarlara doğumdan sekiz hafta önce ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta süreyle aylıkları kesilmeksizin analık izni verilmesi, bu sürenin kadın muhtarın talebi üzerine altı aya kadar ücretsiz uzatılabilmesine imkân tanınmıştır.

Madde 77- Muhtarların silah taşıma haklarına ilişkin mevcut düzenleme korunmuştur.

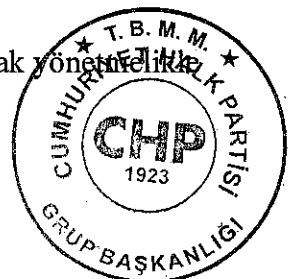
Madde 78- Muhtelif mevzuatta 442 sayılı Köy Kanunu ve bu Kanunda tanımlanan ihtiyar meclisi ile 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunu ve bu Kanunda tanımlanan ihtiyar heyetine yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılarak hukuki boşluk doğmasının önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Madde 79- Belediyelerde olduğu gibi köyler ve mahalleler için de Türkiye genelinde “Türkiye Muhtarlar Birliği” adı altında yeni bir birlik kurulmasına imkân tanınmıştır.

Madde 80- Değiştirilen hükümler maddesidir.

Madde 81- Yürürlükten kaldırılan hükümler maddesidir.

Madde 82: Bu kanuna ait usul esasların İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 83- Yürürlük maddesidir.

Madde 84- Yürütme maddesidir.

MUHTARLIK TEMEL KANUNU VE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç ve Kapsam

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı, köy ve mahallelerin; kuruluşunu, organlarını, yönetimini, görev, yetki ve sorumluluklarını, çalışma usul ve esasları ile diğer kurum ve kuruluşlarla ilişkilerini düzenlemektir.

(2) Bu Kanun; köy ve mahalle idaresinin ve köy ve mahallelerin iş ve işlemlerini kapsar.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulamasında;

a) Köy: Sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, kamu tüzel kişiliğine sahip, ibadethane, okul, spor ve kültür merkezi, sağlık birimi, otlak, yaylak, mera gibi kamu malları bulunan, bağ, bahçe ve diğer tarım arazileriyle birlikte insanların yaşadıkları yerleşim yerlerini,

b) Mahalle: Belediye sınırları içinde, sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birimini,

c) Köy başlısı: Köy sınırları içinde, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan, kalıcı konut olarak bünyesinde en az 10 hane veya 50 yerleşik nüfusun bulunduğu, sakinlerinin geleneksel köy faaliyetlerini sürdürdüğü mezra, kom, oba ve benzeri isimlerle adlandırılan ve İçişleri Bakanlığınca tescil edilen yerleşim yerlerini,

ç) Köy merkezi: Köy kurulmasına ilişkin kararda köy merkezi olarak belirtilen yerleşim yerini,

d) Köy organları: Köy meclisini ve köy muhtarını,

e) Mahalle organları: Mahalle meclisini ve mahalle muhtarını,

f) Köy muhtarı: Köy yönetiminin başını,

g) Mahalle muhtarı: Mahalle yönetiminin başını,

ğ) Meclis: Köy ve mahallenin karar organını,

h) Belediye: Büyükşehir, il, ilçe, belde gibi yerleşim yerlerinde kamu hizmetlerini gören, başkanı ve üyeleri seçimle gelen, tüzel kişiliği olan örgütünü,

ı) Köy yerleşik alanı: Köyün merkez ve bağlılarının hâlihazır konut, köy içi yol, kamu hizmet alan ve yapılarının bulunduğu alanı,

i) Köy yerleşim planı: Köyün merkez ve bağlılarının yerleşik alan sınırını, parselleri, yapıları, yolları ve gerektiğinde gelişme alanını kapsayan planı,

j) Köy yenileme planı: Köylerde; tarıma ilişkin ortak kullanım alanları ve organize tarım alanları ile hayvancılık alanlarının oluşturulması, yerleşim alanları ve hayvan barınaklarının ayrılması, çevre düzenlemesi ve konut kültür ilişkisini gözeterek şekilde yapılaşmanın sağlanması, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturulması, köyün tarihî ve kültürel dokusunun korunması ve afet riskine karşı tedbirler alınması amacıyla yapılan planı,

k) Köy Konağı: Köy muhtarının çalışma mekânını,

l) Muhtar Evi: Mahalle muhtarının çalışma mekânını,

- m) Mahallin en büyük mülki idare amiri: İlde valiyi, ilçede kaymakamı,
 - n) Tüzel kişilik: Köy tüzel kişiliğini,
 - o) Ekseriyet sistemi: Kullanılan oyların çoğunu alanı,
 - ö) Halk oylaması: Olumlu veya olumsuz görüşünü belirlemek için başvuru oylama,
 - p) Salt çoğunluk: Bir sayının yarısından az olmayan çoğunluk olup, küsurlu sayılarda küsurun tama iblağ edilmesiyle bulunan sayıyı,
 - r) SOYBİS: Sosyal Yardım Bilgi Sistemini,
- ifade eder.

İKİNCİ KISIM

Köy ve Mahallelerin Kuruluş ve Esasları ile Görevleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Köyün Kuruluş ve Esasları ile Köye Ait Genel Hükümler

Köy Kuruluşu

MADDE 3- (1) Sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, kamu tüzel kişiliğine sahip, ibadethane, okul, spor ve kültür merkezi, sağlık birimi, otlak, yaylak, mera gibi kamu malları bulunan, bağ, bahçe ve diğer tarım arazileriyle birlikte insanların yaşadıkları yerleşim yerlerine köy denir.

(2) Köy; coğrafi, ekonomik ve sosyal şartlar ile kamu hizmetlerinin gerektirdiği hallerde, köy veya belediyelerin bazı kısımlarının bulundukları idari birimden ayrılarak tek başına veya kendi aralarında birleşmesi ya da iki veya daha fazla köyün kendi aralarında veya belediyelerin bazı kısımları ile birleşmesi yoluyla kurulur.

(3) Köy kurulmasına; İl Genel Meclisi, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği ile Sağlık Bakanlıklarının mütalaası alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığı'na karar verilir.

(4) İlgili mevzuatına göre, tabii afete uğramış veya uğrama tehlikesi bulunan köylerin veya köy kısımlarının başka yere yerleştirilmesi, yerinde kalkındırılması imkânı bulunmayan orman içi köylerin veya köy bağlıklarının başka yere nakledilmesi, göçmen olarak kabul edilenlerin bir yerde iskânı veya ekonomik ve sosyal sebeplerle köylerin veya köy kısımlarının naklinden dolayı bir yerde köy kurulması İçişleri Bakanlığının kararıyla olur.

(5) Köylerin veya belediyelerin bazı kısımlarının bağlı oldukları idari birimden ayrılması suretiyle köy kurulması halinde, kurulacak köyün nüfusunun en az 250 olması şarttır.

(6) Köy kuruluşuna ilişkin kararda köyün adı ve köy merkezi açıkça belirtilir.

(7) Köy kurulmasına dair kararlar Resmi Gazete'de yayımlanır.

(8) Köy kurulması, köy tüzel kişiliğinin kaldırılması ve tasfiyesi ile köy bağılsına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Köy Sınırının Tespiti ve Kesinleşmesine İlişkin Esaslar

MADDE 4- (1) Köyün sınırları, kuruluşu izleyen üç ay içinde aşağıdaki şekilde tespit edilir:

a) Köy kurulan yerdeki tarla, bağ, bahçe, çayır, mera, otlak, yaylak, zeytinlik, baltalık, palamutluk, fundalık gibi yerler ile kumsal ve plajlar köy sınırı içine alınır.

b) Köy sınırlarını dere, tepe, yol gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır olabildiğince düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir. Tespit edilen sınır coğrafi koordinatlar esas alınarak gösterilir.

c) Köyün sınırları içinde kalan ve eskiden beri diğer belde veya köy halkı tarafından yararlanılan yayla, çayır, mera, koru, kaynak ve mesirelik gibi yerlerden geleneksel yararlanma hakları devam eder. Bu haklar tapu sicil müdürlüğündeki özel siciline şerh edilir.

ç) Köyün sınırının komşu belde veya köy sınırı ile bitişik olması zorunlu değildir.

(2) Yeni kurulan köyün sınırları valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında; ilgili ilçenin kaymakamı, defterdarlık, il sağlık müdürlüğü, çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüğü, tarım ve orman il müdürlüğü, kadastro müdürlüğü, tapu sicil müdürlüğü ve il özel idaresi temsilcilerinden oluşan komisyon tarafından tespit edilir. Komisyon, sınır tespitine ilişkin çalışmalarda yeni kurulan köy ile sınırdış olan köy ve belediye meclislerinin de görüşünü alır.

(3) Komisyon tarafından tespit edilen köy sınırları valinin onayı ile kesinleşir. Valinin onayı ile kesinleşen köy sınırları tapu sicil müdürlüğünce tescil ve ilan edilir. Kesinleşen sınır kararları ile dayanağı olan belgelerin birer örneği; köy muhtarlığına, tapu sicil müdürlüğüne, kadastro müdürlüğüne, komşu köylere, belediyelere ve il özel idaresine gönderilir.

(4) Kesinleşen sınırlar zorunlu nedenler olmadıkça değiştirilmez.

Köy Sınır Uyuşmazlıklarının Çözümü

MADDE 5- (1) Bir il dâhilindeki köylerin kendi aralarındaki veya köyler ile belediyeler arasındaki sınır uyuşmazlıkları, kaymakamın görüşü alınmak suretiyle vali tarafından karara bağlanır. Vali, gerektiğinde il genel meclisi veya ilgili belediye meclisinin de görüşüne başvurabilir.

(2) İl veya ilçe sınırlarında değişiklik yapılmasını gerektiren sınır uyuşmazlıklarında, bu Kanunun 5 inci maddesinde öngörülen esaslar da dikkate alınarak, 10/06/1949 tarihli ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu hükümlerine göre karar verilir.

Köy Yenileme Planı

MADDE 6- (1) Köylerde; tarıma ilişkin ortak kullanım alanları ve organize tarım alanları ile hayvancılık alanlarının oluşturulması, yerleşim alanları ve hayvan barınaklarının ayrılması, çevre düzenlemesi ve konut kültür ilişkisini gözetecek şekilde yapılaşmanın sağlanması, rekreasyon alanları ve her türlü sosyal donatı alanları oluşturulması, köyün tarihi ve kültürel dokusunun korunması ve afet riskine karşı tedbirler alınması amacıyla köy yenileme planı yapılabilir.

(2) Hangi köylerde köy yenileme planı uygulaması yapılacağına valinin teklifi üzerine il genel meclisi tarafından karar verilir. Köy yenileme planı il özel idaresi tarafından yapılır veya yaptırılır. Köy yenileme planının uygulaması vali tarafından yürütülür. Plan; köyün mal varlığı, imar durumu, yeşil alan varlığı, ortak kullanılacak yapılar, tarihi ve kültürel yapıların korunması ve benzeri konularda uyulması gereken ilke, esas ve usulleri kapsar.

(3) Köy yenileme planı kapsamında bulunan yapıların boşaltılması, yıkımı ve kamulaştırılmasında 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu hükümleri uygulanır. Mülk sahipleri tarafından açılacak davalar, mahkemelerde öncelikle görüşülür ve karara bağlanır. Yapıların boşaltılması, yıkılması ve kamulaştırılmasında anlaşma yolu esastır. Bu alanlarda, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 27'nci maddesine göre verilecek kamulaştırmanın aceleliğine il genel meclisi tarafından karar verilir. Taşınmazların kamulaştırma bedelinin tespitinde köy yenileme planı ilanı tarihindeki rayiç değeri esas alınır ve ödeme tarihinde yıllık Üretici Fiyat Endeksi (ÜFE) esas alınarak enflasyon farkı ilave edilir. Köy yenileme planı uygulaması yapılan köylerde yer alan kamuya ait taşınmazlar il özel idarelerinin bu yöndeki talebi üzerine, harca esas değer üzerinden il özel idarelerine devredilir.

(4) Köy yenileme planı uygulaması yapılan köylerde, il özel idaresi ve köye ait gayrimenkuller ile kamulaştırılan gayrimenkuller üzerindeki inşaatların tamamı il özel idareleri tarafından yapılır veya yaptırılır. İl özel idareleri ile anlaşma yapmayan ve/veya il özel idarelerince kamulaştırılmasına gerek duyulmayan gayrimenkullerin sahipleri proje alanının herhangi bir bölümünde parselasyon planı ile kendilerine ayrılan ada veya parsellerde imar haklarını kullanırlar.

(5) Köy yenileme planı uygulaması yapılan alanlarda yapılacak alt yapı ve rekreasyon harcamaları, proje ortak gideri sayılır. İl özel idarelerine ait inşaatların proje ortak giderleri il özel idareleri tarafından karşılanır. Kendilerine ayrı ada veya parsel tahsis edilen gayrimenkul sahipleri ile kamulaştırma dışı kalan gayrimenkul sahipleri, sahip oldukları inşaatın toplam metrekaresi oranında proje ortak giderlerine katılmak zorundadır. Proje ortak gideri ödenmeden, yapı kullanma izni verilemez; su, doğalgaz ve elektrik bağlanamaz. Ancak, köy yenileme planı uygulamasında, masrafların yüzde yetmiş beşine kadar kısmı il özel idaresi tarafından karşılanabilir. Bu oranı belirlemeye il genel meclisleri yetkilidir. Geri kalan masraflar hak sahipleri tarafından karşılanır.

(6) Kesinleşen köy yenileme planları, plan sınırları içindeki gayrimenkullerin tapu kütüğünün beyanlar hanesine kaydedilmek üzere tapu sicil müdürlüğüne ve paftasında gösterilmek üzere kadastro müdürlüğüne bildirilir. Söz konusu gayrimenkullerin kaydında meydana gelen değişiklikler il özel idaresine bildirilir.

(7) Köy yenileme planı yapılan köylerde; ifraz, tevhit, sınırlı ayni hak tesisi ve terkini, cins değişikliği ve yapı ruhsatı verilmesine ilişkin işlemler il özel idaresinin izni ile yapılır. Bu yerlerde devam eden inşaatlardan, projeye uygunluğu il özel idaresi tarafından kabul edilenler dışındaki diğer inşaatlar beş yıl süreyle durdurulur. Bu sürenin sonunda durdurma kararının devam edip etmeyeceğine il özel idaresi tarafından karar verilir. Toplam durdurma süresi on yılı geçemez.

(8) İl özel idareleri, köy yenileme planını uygulamak amacıyla; imar uygulaması yapmaya, imar uygulaması yapılan alanlardaki taşınmazların değerlerini tespit etmeye ve bu değer üzerinden hak sahiplerine dağıtım yapmaya veya hâsılat paylaşımını esas alan uygulamalar yapmaya yetkilidir.

(9) Köy yenileme planı uygulaması sırasında, tapu kayıtlarında mülkiyet hanesi açık olan veya ayni hakları davalı olan taşınmazlar doğrudan kamulaştırılarak bedelleri, mahkemece tayin edilen bankaya hak sahipleri adına bloke edilir. İl özel idaresi köy yenileme planı uygulama alanında bulunan taşınmazların kamulaştırılması sırasında veraset ilamı çıkarmaya veya tapudaki kayıt malikine göre işlem yapmaya yetkilidir.

(10) Köy yenileme planı kapsamındaki işler, diğer kamu kurum ve kuruluşları ve mahalli idare birlikleri ile ortak hizmet projeleriyle de gerçekleştirilebilir.

(11) Belediye mücavir alan sınırları içinde kalan köylerde, köy yenileme planı uygulaması, köy tüzel kişiliği ile işbirliği içinde ikinci fıkra hariç yukarıda belirtilen esaslara uygun olarak belediye tarafından yapılır.

(12) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren korunması gerekli kültür ve tabiat varlıkları, koruma alanları ve sit alanlarında 2863 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(13) Köy yenileme planına ilişkin usul ve esaslar Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle, İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Köy Yerleşim Planı

MADDE 7- (1) Köy yerleşim planı; köyün merkez ve bağlılarının yerleşik alan sınırını, bu alan içindeki yerleşim parsellerini, hâlihazır konut ve diğer yapılarla ortak kullanımda olan yapıların yerleşim düzenini, sosyal donatı alanlarını, köy içi yolları ve bağlantılarını gösterir. Köy yerleşim planı, köyün merkez ve bağlılarının mevcut yerleşimi ve muhtemel gelişme alanını ihtiva eder.

(2) Hangi köylerde köy yerleşim planı uygulaması yapılacağına valinin teklifi üzerine il genel meclisi tarafından karar verilir. Belediye mücavir alanı sınırı içinde bulunan köylerde, köy yerleşim planı ilgili belediye tarafından yapılır veya yaptırılır.

(3) Köy yerleşim planı; vali tarafından görevlendirilecek vali yardımcısının başkanlığında, il özel idaresi, çevre, şehircilik ve iklim değişikliği il müdürlüğü, tarım ve orman il müdürlüğü, defterdarlık, diğer kuruluş temsilcileri ile köy muhtarından oluşan komisyon tarafından hazırlanır. Bir ilçenin köyleri ile ilgili köy yerleşim planı çalışmalarında komisyona ilçe kaymakamı da dâhil olur. Vali tarafından komisyona yardımcı olmak üzere, inşaat mühendisi, mimar, şehir plancısı, harita mühendisi, ziraat mühendisi, orman mühendisi ve jeoloji mühendislerinden oluşan teknik çalışma grupları oluşturulur.

(4) Köy yerleşim planı hazırlama komisyonu, köyün hâlihazır yerleşimi, gelişme durumu, afet riski ve konut ile diğer ihtiyaçlarını göz önüne alarak köy yerleşim planını hazırlar. Köy yerleşim planı hizmet satın alma yoluyla da yaptırılabilir. Hazırlanan köy yerleşim planı il genel meclisi tarafından onaylandıktan sonra yürürlüğe girer ve il özel idaresi tarafından uygulanır.

(5) Köy yerleşim planında belirlenen alan içinde kalan devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerler ile hazinenin mülkiyetinde olup kamu hizmetine tahsis edilmemiş taşınmazlar defterdarlığın görüşü alınmak suretiyle, 25/2/1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanununun 5'inci maddesi ile 14'üncü madde hükmüne göre mera, yaylak, kışlak, otlak ve çayır olarak yararlanılamayacağına karar verilen yerler ve köyün ihtiyaç duymadığı harman yeri gibi ortak kullanım alanları da köy yerleşim planının kesinleşmesinden sonra bu vasıflarını kendiliğinden kaybeder. Bu yerler, valiliğin talebi üzerine köy tüzel kişiliği adına tapuya tescil edilir.

(6) Köy yerleşim planına göre, köy tüzel kişiliği adına tescil edilen parseller, en çok 2000 metrekaare olmak üzere, en az üç yıldır köyde yerleşik bulunan ve evi bulunmayan ihtiyaç sahiplerine köy meclisi kararı ile rayiç bedel üzerinden satılır. Satış bedeli peşin veya en çok beş yılda ve beş eşit taksitte tahsil edilir. Tahsil edilen miktarın yüzde ellisi planı uygulayan il özel idaresi veya belediye hesabına, kalan yüzde ellisi de ilgili köy tüzel kişiliği hesabına aktarılır.

(7) İhtiyaç sahiplerine satılan parseller üzerine satış tarihinden itibaren beş yıl içinde bina yapılması zorunludur. Hak sahipleri bu süre içinde parselleri devir ve temlik edemezler. Bina yapılmadığı takdirde tahsil edilen bedel iade edilerek parsel köy tüzel kişiliği adına tescil edilir.

(8) 21/7/1983 tarihli ve 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu kapsamına giren korunması gerekli kültür ve tabiat varlıkları, koruma alanları ve sit alanlarında 2863 sayılı Kanun hükümleri uygulanır.

(9) Köy yerleşim planına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

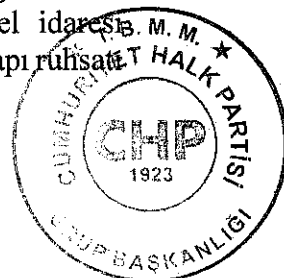
Ortak Kullanılan Yerlerdeki Hakların Devamı

MADDE 8- (1) Birkaç köy arasında ortaklaşa kullanılan sıvat, sulak, pınar, baltalık, mera, yaylak, kışlak gibi yerler eğer bir köy sınırı içinde kalıyorsa o köyün malı olmakla beraber diğer köyler de eskiden olduğu gibi bunlardan yararlanır.

(2) Köyler arasında ortaklaşa kullanılan yerler, bir köy sınırı içinde kalmıyorsa buralardan faydalanan köylerin ortak kullanımı devam eder.

Köylerde Yapılaşma

MADDE 9- (1) Köy yerleşik alanları ve köylerin geleneksel olarak kullandıkları alanlarda yapılacak yapılar için il özel idaresi tarafından hazırlanan tip projelerin uygulanması durumunda, bu projeler yapı ruhsatı yerine geçer. Yapılacak inşaatlarda il özel idaresi tarafından hazırlanan projeler dışında özel proje uygulandığı takdirde, bu projelerin yapı ruhsatı yerine geçmesi için il özel idaresi tarafından onaylanması zorunludur.

(2) Yapılar, yapım aşamasında ve yapının tamamlanmasından sonra projeye uygunluk açısından il özel idaresi tarafından denetlenir. Projeye uygun olduğu tespit edilen yapılara yapı kullanma izni verilmiş sayılır. Projeye uygun olmadığı tespit edilen yapılar için ek süre verilir. Verilen süre içinde projeye aykırılığı giderilmeyen yapılara yapı kullanma izni verilmemiş sayılır ve bu yapılar projeye uygun hale getirilinceye kadar kullanılamaz.

(3) İlçelere bağlı köylerde yapılacak yapılar için yürütülmesi gereken iş ve işlemler konusunda ilçe kaymakamlıklarına yetki devri yapılabilir.

(4) Köy yerleşik alanlarında yapılacak binalarda yükseklik (12.50) metreyi ve (4) katı geçemez. Bina yüksekliği (6.50) metreden fazla olarak yapılacak her türlü yapı için ilgili mevzuatta öngörülen projelerin hazırlanması ve yapı ruhsatı ile yapı kullanma izni alınması zorunludur.

(5) Bu madde uyarınca izin veya ruhsat verilen yapılara, projesi üzerinden tapu idareleri tarafından kat mülkiyeti kurulabilir.

(6) İl özel idareleri, köy yerleşik alanlarında yapılacak yapılar için yörenin geleneksel, kültürel ve mimari özelliklerine uygun projeler yapar ve yaptırır. Bu projelerin uygulanmasını zorunlu kılabilir.

(7) Köylerde yapılan inşaatlar her türlü harçtan muaftır.

(8) Köylerde yapılaşmaya ilişkin usul ve esaslar, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Mücavir Alandaki Köyler

MADDE 10- (1) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 45'inci maddesi uyarınca belediyelerin mücavir alan sınırları içine alınan köylerde, ilgili belediye yol, su, kanalizasyon ve katı atık hizmetlerini sunmakla yükümlüdür.

(2) Birinci fıkrada sayılan hizmetler ilgili belediye tarafından yerine getirilmediği takdirde, belediye mücavir alan sınırları içine alınan köyler valinin teklifi, İçişleri Bakanlığının görüşü ve Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığının onayı ile belediye mücavir alan sınırları dışına çıkarılabilir.

Köy Adının Değiştirilmesi, Bölünmesi, Birleştirilmesi

MADDE 11- (1) Bir köyün adının değiştirilmesi, birleştirilmesi veya bölünmesi, köy meclislerinin kararı, kaymakamın görüşü ve valinin onayı üzerine halk oylaması ile yapılır. Halk oylamasının sonuçları İçişleri Bakanlığının onayı ile hükme bağlanır.

(2) Halk oylaması, kabul veya ret şeklinde, ekseriyet sistemine göre yapılır.

(3) Kararlar, Resmi Gazete'de yayımlanır.

Köy Tüzel Kişiliğinin Kaldırılması

MADDE 12- (1) Köy tüzel kişiliği;

a) Köylünün diğer yerleşim yerlerine göç etmesi sonucunda, köy meclisini oluşturmak için yeterli yerleşik nüfusun kalmaması veya doğal afet tehdidi gibi zorunlu hallerde köy tüzel kişilikleri kaldırılabilir.

b) Köy tüzel kişiliğinin kaldırılması, kaymakamın görüşü, valinin teklifi, İçişleri Bakanlığının onayı ile hükme bağlanır.

(2) Köy tüzel kişiliğinin kaldırılmasına ilişkin kararlar Resmi Gazete'de yayımlanır.

(3) Tüzel kişiliği kaldırılan köylerin tasfiyesi il özel idaresi tarafından yapılır. Birinci fıkraya göre tüzel kişiliği sona eren köylerin taşınır ve taşınmaz malları, hak, alacak ve borçları ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa tabi olarak çalışan personeli köyün nakledildiği yerde kurulan köye veya katılınan köy ya da belediyeye intikal eder. İkinci fıkraya göre bir köye veya belediyeye katılma suretiyle tüzel kişiliği sona eren köylerin, taşınır ve taşınmaz

malları, hak, alacak ve borçları ile 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanuna tabi olarak çalışan personeli katılan belediye veya köye intikal eder.

Köyde Orman Emvalinden Yararlanma

MADDE 13- (1) Okul, ibadethane, köprü ve köy konağı gibi köyün mahalli müşterek ihtiyaçlarının karşılanmasında kullanılacak bina ve tesislerin yapım, bakım ve onarımında kullanılmak üzere köylere veya köylere hizmet götürme birliklerine, orman idaresinin en yakın satış istif yerlerinden maliyet bedelinin yarısı karşılığında yapacak emval tahsis edilir.

Köye Ait Genel Hükümler

MADDE 14- (1) Köy tüzel kişiliğine ait genel hükümler şunlardır:

- a) Yol, su ve kanalizasyon gibi tesislerin bakımı, onarımı, işletilmesi ve korunması;
 - b) Çevrenin korunması,
 - c) Köy mezarlıklarının bakım ve onarımının yapılması,
 - ç) Köydeki kamuya ait mal ve tesisler ile mera, yaylak, kışlak, umuma ait çayır ve otlakların korunması,
 - d) İhtiyaç halinde 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanuna göre işçi çalıştırılması,
 - e) Köy sınırları içindeki ormanın korunması,
 - f) Köyde yapılacak kamu yatırımları için taşınmaz tahsisi,
 - g) Köy içinde veya köyün bağlı bulunduğu il veya ilçe merkezine toplu taşıma hizmetinin yapılması,
 - ğ) Taşınmaz alınması, köye ait taşınmazların satılması, kiralanması, takası ve bunlar üzerinde sınırlı ayni hak tesisi,
 - h) Köye ait taşınır ve taşınmaz malların işletilmesi,
 - ı) Bağış kabul edilmesi,
 - i) İl özel idaresi veya köylere hizmet götürme birliği ile işbirliği yapılarak katı atık hizmetlerinin yürütülmesi, çöp dökme veya depolama yerlerinin tespit edilmesi,
 - j) Kültür ve sanat, turizm ve tanıtım faaliyetleri ile spor faaliyetleri düzenlenmesi,
 - k) Köy yerleşim planı hazırlanmasına yardımcı olunması ve gerektiğinde teknik çalışmaların yaptırılması,
 - l) Köyde yapılacak yapıların ruhsata, planlara, fen ve sağlık kurallarına uygunluğu açısından izlenmesi ve tespit edilen aykırılıkların il özel idaresine bildirilmesi,
 - n) Köyde ihtiyaç duyulan umumi tuvalet, köy konağı, ibadethane, kütüphane, oyun alanı ve spor tesisi, internet erişim merkezi gibi tesisler ile kamu binalarının bakımı, onarımı ve korunması; sağlık ve eğitim tesislerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olunması,
 - o) Köyde yaşayan ihtiyaç sahiplerine ve özörlölere sosyal hizmet ve yardım yapılması,
 - ö) Diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde meslek ve beceri kazandırma kurslarının açılması,
 - ö) Ağaçlandırma, park ve yeşil alan yapılması; bu alanların korunması ve işletilmesi,
 - p) İhtiyaç halinde veteriner, mühendis, mimar, teknisyen, tekniker, köy kâtibi ve bekçi unvanlı tam süreli veya kısmi süreli iş akdine dayalı olarak personel çalıştırılması,
 - r) Köyün imkânları veya 44. maddede belirtilen usul ve esaslara göre, köye ait altyapı yatırımları ile kamu binalarının yapımı.
 - s) Kanunlarla verilmiş diğer görevlerin yapılması,
- (2) Hizmetlerin yerine getirilmesinde öncelik sırası, köyün mali durumu ve hizmetin ivediliği dikkate alınarak köy meclisinin kararı ile belirlenir.
- (3) Köyün görev, sorumluluk ve yetki alanı köy sınırları dâhilidir.
- (4) Köy, köy meclisinin kararı ve mahallin en büyük mülki idare amirinin onayı ^{üzerinde} yapacağı anlaşmaya uygun olarak görev ve sorumluluk alanlarına giren konularda;

a) İl özel idaresi ve köylere hizmet götürme birliklerine ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet ve yatırım projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

b) Köylere götürülecek temel altyapı hizmetlerinin il özel idarelerince sunulması esastır. Hizmet sunumu için il özel idaresinin yıllık yatırım programında gerekli planlamanın yapılması sağlanır.

c) Köyler, il özel idaresi ve köylere hizmet götürme birliklerine ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynı ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir. Köyler; belediyeler, il özel idareleri, köylere hizmet götürme birlikleri, diğer köyler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile ortak hizmet ve yatırım projeleri gerçekleştirebilir.

d) Köyler; kendilerine ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak il özel idaresi ve köylere hizmet götürme birliklerine ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devredebilir, kiralayabilir veya tahsis edebilir. Bu taşınmazların, tahsis amacı dışında kullanılması hâlinde, tahsis işlemi iptal edilir. Tahsis süresi sonunda, aynı esaslara göre yeniden tahsis mümkündür.

(5) İl Özel İdaresi, köye köy konağı yapmak, köy konağı evinin; iç donanım, elektrik, su, telefon, internet, doğalgaz (ısınma), kırtasiye, yardımcı personel gibi ihtiyaçlarını karşılamak için bütçeden gerekli aynı ve nakdi yardım desteği sağlar. Yardımcı personel ihtiyacının karşılanmasıyla ilgili işlemler yönetmelikle düzenlenir.

(6) İl özel idareleri bünyesinde Muhtar Danışma Kurulları oluşturulabilir. Bu kurulların çalışma sistemi yönetmelikle düzenlenir.

(7) 2/7/2008 tarihli ve 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca il özel idarelerine ayrılan payın, aynı Kanun uyarınca yapılan kesintilerden sonra kalan kısmının en az yüzde 1,5'i, il özel idareleri tarafından köy bütçelerine aktarılır. Bu payın aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM

Mahalle Kuruluş ve Esasları ile Mahallenin Görevleri

Mahalle Kuruluşu ve Sınırlarının Tespiti

MADDE 15- (1) Belediye sınırları içinde, sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulan karar organı seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan, ihtiyaç ve öncelikleri benzer özellikler gösteren ve sakinleri arasında komşuluk ilişkisi bulunan idarî birime mahalle denir.

(2) İl, ilçe ve beldelerde mahalle kurulması zorunludur.

(3) Mahalle kurulması için;

a) Belediye sınırları içinde yaşayan halk kendi iskân alanı içinde mahalle kurulması için belediyeye müracaat eder. Halk tarafından müracaat olmasa dahi belediye meclisi mahalle kurulmasına re'sen karar verebilir.

b) Mahalle sınırlarını dere, tepe, cadde, bulvar gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır olabildiğince düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir.

c) Kurulacak mahallenin krokisi çizilir ve sınırları tespit edilir.

d) Nüfus sayısını, arazi yüzölçümünü, eğitim, ulaşım, imar ve diğer işlemleri rapor halinde hazırlanır. Bu rapor belediye başkanlığının görüşü ile belediye meclisine sevk edilir.

e) Belediye Meclisi konuyu önce ihtisas encümenlerinde inceletir. Gerekirse mahallinde araştırma yapar. İhtisas encümeni ortak bir görüş çerçevesinde düzenleyeceği rapor ile belediye meclisine sevk eder. Belediye meclisi komisyonlardan gelen raporu kabul ya da ret edebilir.

f) Belediye meclisinin kararı ve kaymakamın görüşü üzerine valinin onayı ile mahalle kurulur.

g) Vali mahalle kurulmasının reddine karar vermiş ise durumu bir yazı ile ilgili dilekçe sahiplerine veya belediyeye bildirir. İlgili dilekçe sahipleri veya belediye, karar tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde yetkili Bölge İdare Mahkemesine dava açarak mahalle kurulmasını isteyebilir.

(4) Belediye sınırları içinde, 500 nüfusun altında mahalle kurulamaz.

(5) Mahalle kurulmasına, sınırlarının tespit edilmesine, kaldırılmasına, birleştirilmesine veya bölünmesine ilişkin usul esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Mahallenin Kaldırılması

MADDE 16- (1) Mahallelinin diğer yerleşim yerlerine göç etmesi sonucunda, mahalleyi oluşturmak için yeterli yerleşik nüfusun kalmaması veya doğal afet tehdidi gibi zorunlu hallerde mahalleler kaldırılabilir.

a) Mahallenin kaldırılması, belediye meclisinin kararı, kaymakamın görüşü, valinin onayı ile hükme bağlanır.

(2) Birinci fıkra hükümlerince kaldırılan mahalle en yakın mahalleye bağlanır.

(3) Belediye Kanunun 12'nci maddesine göre, mahalle kaldırılmasına dair karar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

Mahallenin Bölünmesi, Birleştirilmesi ve Adının Değiştirilmesi

MADDE 17- (1) Belediye meclisi mahallenin bölünmesine, birleştirilmesine veya adının değiştirilmesine karar vermiş ise mahalle meclisinin de görüşü alınarak, karar halk oylamasına sunulur. Mahalle halkının yarısından bir fazlasının alınan kararlara kabul oyu vermesi durumunda, kaymakamın görüşü ve valinin onayı ile kararlar kesinleşmiş olur.

(a) Mahalle bölünmesine dair kararlar kesinleşme tarihini takip eden yılın ocak ayının birinci gününden itibaren yürürlüğe girer ve haziran ayının ilk pazar günü yeni isim almış olan mahallede, muhtar ve mahalle meclisi seçimleri yapılır.

(b) Belediye Kanunun 12'nci maddesine göre mahalle birleştirilmesine dair karar ilk mahallî idareler seçimlerinde uygulanır ve seçimler bu yerlerin yeni durumlarına göre yapılır.

Belediyenin Mahalle İle İlgili Görevleri

MADDE 18-(1) Belediye, mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır. Mahalleye yapılacak yatırım ve hizmetleri ilgili mahalle meclisi ile birlikte planlar ve yapar.

(2) Belediye, mahalleye muhtar evi yapmak, muhtar evinin; iç donanım, elektrik, su, telefon, internet, doğalgaz (ısınma), kırtasiye, yardımcı personel gibi ihtiyaçlarını karşılamak için bütçeden gerekli ayni ve nakdi yardım desteği sağlar. Yardımcı personel ihtiyacının karşılanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(3) Belediye, mahalle sakinleri arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları yapar. Bu çalışmalarda üniversitelerin, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, mahalle muhtarlığının, sendikaların, sivil toplum kuruluşları ve uzman kişilerin katılımını sağlayacak önlemler alınır.

(4) İmar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi mahalle alt yapı; coğrafi ve mahalle taşıma sistemleri, çevre ve çevre sağlığı, temizlik, ağaçlandırma, park ve yeşil alanlar, kültür ve sanat, turizm ve tanıtım, spor tesisi, sosyal hizmet ve yardım, meslek ve beceri kazandırma kursları,

genç, yaşlı, engelli, kadın ve çocuklar için konukevleri açmak zorundadır. Gerektiğinde, sporu teşvik etmek amacıyla gençlere spor malzemesi verir, mahalle amatör spor kulüplerine aynı ve nakdî yardım yapar ve gerekli desteği sağlar, her türlü amatör spor karşılaşmalarını mahalle meclisleriyle işbirliği içinde düzenler.

(5) Mahallî idareler ve mahalle meclisi ile diğer kamu kurum ve kuruluşlarına ait yapım, bakım, onarım ve taşıma işlerini bedelli veya bedelsiz üstlenebilir veya bu kuruluşlar ile ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir ve bu amaçla gerekli kaynak aktarımında bulunabilir. Bu takdirde iş, işin yapımını üstlenen kuruluşun tâbi olduğu mevzuat hükümlerine göre sonuçlandırılır.

(6) Mahallî idareler ve mahalle meclisleriyle merkezî idareye ait aslî görev ve hizmetlerin yerine getirilmesi amacıyla gerekli aynı ihtiyaçları karşılayabilir, geçici olarak araç ve personel temin edebilir.

(7) Kamu Kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, kamu yararına çalışan dernekler, vergi muafiyeti tanınmış vakıflar ve 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu kapsamına giren meslek odaları, mahalle muhtarlığı ve meclisiyle ortak hizmet projeleri gerçekleştirebilir.

(8) Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır. Belediyeler mahalle muhtarlığı ve meclisiyle diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

(9) Sağlık, eğitim, spor, çevre, sosyal hizmet ve yardım, kütüphane, park, trafik ve kültür hizmetleriyle yaşlılara, kadın ve çocuklara, engellilere, yoksul ve düşkünlere yönelik hizmetlerin yapılmasında beldede dayanışma ve katılımı sağlamak, hizmetlerde etkinlik, tasarruf ve verimliliği artırmak amacıyla gönüllü kişilerin katılımına yönelik programlar uygular.

(10) Mahalle sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak ve mahalle sakinlerinin belediye hizmetleriyle ilgili görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapabilir.

(11) Belediye; mahalle muhtarlığı ve meclisine su tahsilatı, emlak ve arazi vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, yangın sigorta vergisi ve çevre temizlik vergisi tahsilat yetkisi verebilir.

(12) Belediye; belediye sınırları içerisinde toplanan emlak vergisi gelirlerinin en az yüzde 1'ini belediye sınırları içerisindeki mahalle muhtarlıklarının bütçelerine aktarmak üzere ayırır. Bu payın belirlenmesi ve aktarılması ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

(13) Belediye, belediye meclisinde alınan kararların bir örneğini mahalle muhtarlığına göndermekle yükümlüdür.

(14) Belediye bünyesinde Muhtar Danışma Kurulları oluşturulabilir. Bu kurulların çalışma sistemi yönetmelikle düzenlenir.

Mahalleye Ait Genel Hükümler

MADDE 19- (1) Mahalle idaresine ait genel hükümler şunlardır;

a) Hemşehrilere arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları belediye ile birlikte yapmak,

b) Ortak yararlarını belirlemek, bunları dile getirme stratejilerini saptamak, düzenli olarak belirli yer ve zamanlarda mahalle halkını olabildiğince doğrudan katılımı bir araya getirebilmek ve müzakere toplantıları organize edebilmek,

c) Belediyenin karar ve hizmetlerine katılmak, bilgilenecek ve hizmetlerden yararlanmak,

d) Mahalle sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak,

e) Mahallede Kültür ve sanat, turizm ve tanıtım faaliyetleri ile spor faaliyetlerini belediye ile işbirliği içinde düzenlenmek,

f) Belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işbirliği içinde meslek ve beceri kazandırma kurslarının açtırmak,

g) Mahalle sınırları içinde belediyenin yapmış olduğu hizmetleri korumak ve kollamak,

ğ) Belediye ile işbirliği içinde mahallede ağaçlandırma, park ve yeşil alanı yaptırmak,

h) Mahallede yaşayan ihtiyaç sahiplerine kadın, yaşlı, genç, öğrenci ve engellilere sosyal hizmet ve yardım yapmak ve yaptırmak,

ı) Mahallede ihtiyaç duyulan muhtar evi, oyun alanı ve spor tesisi, sağlık ve eğitim tesislerinin ihtiyaçlarının karşılanmasına yardımcı olmak,

i) Kanunlarla verilen diğer görevleri yapmak,

(2) Mahalle sınırları içinde oturan, bulunan veya ilişkisi olan her şahıs, belediyenin kanunlara dayanan kararlarına, emirlerine ve duyurularına uymakla ve belediye vergi, resim, harç, katkı ve katılma payı ödemekle yükümlüdür.

(3) Köy veya belde belediyesi iken mahalleye dönüşen ve büyükşehir belediyesi sınırları içinde bulunup sosyo-ekonomik durumu, şehir merkezine uzaklığı, belediye hizmetlerine erişebilirliği, mevcut yapılaşma durumu ve benzeri hususlar dikkate alınarak ilgili ilçe belediye meclisinin kararı ve teklifi üzerine büyükşehir belediye meclisinin en geç doksan gün içinde alacağı karar ile kırsal yerleşim özelliği taşıdığı tespit edilen mahalleler, kırsal mahalle kabul edilir. Bu belirlemenin mahalle düzeyinde yapılması esastır. Ancak; tamamı kırsal mahalle olarak tespit edilmeyen diğer mahallelerde de on bin metrekareden az olmamak kaydıyla kırsal yerleşik alan belirlenebilir. Kırsal mahalle veya kırsal yerleşik alan vasfı bu fıkra da belirtilen usulle kaldırılabilir. Büyükşehir belediyesi, ilçe belediyesinden gelen teklifi aynen veya değiştirilerek kabul edebilir ya da reddedebilir.

(4) Büyükşehir belediyeleri, büyükşehir ilçe belediyeleri ve bağlı idareler tarafından; alt yapı ulaşım hizmetleri, tarım ve hayvancılığın desteklenmesi, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi, sosyal hizmet ve yardım, gençlik ve spor, mesleki eğitim ve beceri kursları ile yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetlerde kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan tespit edilen yerlere öncelik tanır.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Köy ve Mahalle Organları

BİRİNCİ BÖLÜM

Köy Meclisinin Görev ve Yetkileri

Köy Organları

MADDE 20- (1) Köy organları, köy meclisi ve muhtardan oluşur. Köy meclisi toplantılarına muhtar başkanlık eder.

Köy Meclisi

MADDE 21- (1) Köy meclisi köyün karar organıdır ve Kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelerden oluşur.

(2) Köy meclisi muhtar hariç; dört asil üyeden oluşur.

3) Köy meclisi üyeleri birleşik oy pusulasında sırasına göre seçilir.

Köy Meclisinin Görev ve Yetkileri

MADDE 22- (1) Köy meclisinin görev ve yetkileri şunlardır;

- a) Bütçe ve kesin hesabı kabul etmek,
- b) Taşınmaz mal alımı, satımı, takası, tahsisi ve tahsis şeklinin değiştirilmesi ile süresi on yılı geçmemek üzere kiralanmasına karar vermek,
- c) Köy adına yapılacak kamulaştırmalar için kamu yararı kararı almak,
- ç) Şartlı bağışları kabul etmek,
- d) Köy tarafından kullanıma sunulan mal ve hizmetlerin ücret tarifesini belirlemek,
- e) Köy bağılsı, meydan, yol, sokak, cadde ve benzeri yerlere ad vermek,
- f) Şebekeli içme suyu olan köylerde, su sayacı takılması zorunluluğu getirilip getirilmeyeceğine karar vermek,
- g) Diğer mahallî idarelerle birlik kurulmasına, kurulmuş birliklere katılmaya veya ayrılmaya karar vermek,
- ğ) Köy yerleşim planlarının hazırlanması veya yenilenmesine karar vermek,
- h) Köyde iş akdine dayalı olarak personel çalıştırılmasına karar vermek,
- ı) Kanunlarla verilmiş diğer görevleri yapmak,
- (2) Köye ait taşınmazları, aslî görev ve hizmetlerinde kullanılmak üzere bedelli veya bedelsiz olarak il özel idaresi, köylere hizmet götürme birlikleri ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarına devir veya tahsis etmek,
- (3) Köyü ilgilendiren önemli işlerin karara bağlanması için tüm seçmenlerin görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak,
- (4) Köye devir ve teslim edilen tesislerin bakım, onarım ve işletme faaliyetlerinin yürütülmesine karar vermek.
- (5) Köy meclisi, kanunlara aykırı olmamak kaydıyla ve mahallin en büyük mülki idare amirinin onayı ile köy içi ulaşımın temini, su kaynaklarının korunması ve su şebekesinin kullanımı, kamu yapıları ve ortak hizmet alanlarının kullanımı, bu Kanunla köylere verilen görevlerin yerine getirilmesini sağlamak ve çevrenin korunması amacıyla düzenleme yapabilir.
- (6) Alınan karar ve düzenlemelere uymayan kişilerin fiilleri; 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 32'nci maddesindeki emre aykırı davranış sayılır ve bu Kanun hükümlerine göre yaptırım uygulanır.

Meclis Kararlarının Onayı

MADDE 23- (1) Taşınmaz mal alımına, satımına, kiralanmasına, tahsisine, devrine, takasına ve bunlar üzerinde sınırlı ayni hak tesisine ilişkin kararlar; kamulaştırma için alınan kamu yararı kararları; ücret tarifesine ilişkin kararlar; genel emir ve düzenleme niteliğindeki kararlar; köy bağılsı, meydan, yol, sokak, cadde ve benzerlerine ad verilmesine ilişkin kararlar ile personel istihdamına ilişkin kararlar mahallin en büyük mülki idare amirinin onayına tabidir.

(2) Köy bağıllarına ad verilmesine ilişkin kararlar, vali tarafından İçişleri Bakanlığına bildirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Mahalle Meclisinin Görev ve Yetkileri

Mahalle Organları

MADDE 24- (1) Mahalle organları, mahalle meclisi ve muhtardan oluşur. Mahalle meclisi toplantılarına muhtar başkanlık eder.

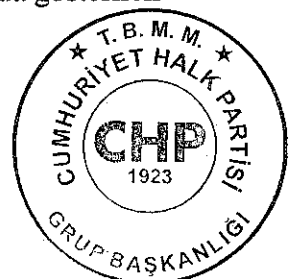
(2) Mahalle muhtar ve meclisi, belediye ve diğer kamu kurumlarının yardımcı organıdır.

Mahalle Meclisi

MADDE 25- (1) Mahalle meclisi, mahallenin karar organıdır ve bu kanunda gösterilen esas ve usullere göre seçilmiş üyelere oluşur.

(2) Mahalle meclisi muhtar hariç, dört asil üyeden oluşur.

(3) Mahalle meclisi, birleşik oy pusulasında sırasına göre seçilir.

Mahalle Meclisinin Görev ve Yetkileri

MADDE 26- (1) Mahalle meclisinin görevleri şunlardır;

- a) Mahalle sakinlerinin gönüllü katılımıyla ortak ihtiyaçları belirlemek,
 - b) Mahallenin yaşam kalitesini geliştirmek için gereken çalışmaları yapmak,
 - c) Belediye ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilişkilerini yürütmek,
 - d) Mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek,
 - e) Mahalleyi ilgilendiren önemli işlerin karara bağlanması için tüm seçmenlerin görüş ve düşüncelerini tespit etmek amacıyla kamuoyu yoklaması ve araştırması yapmak,
 - f) Muhtar ile birlikte ortak imzalanması gereken belgeleri imzalamak,
 - g) Bu kanun hükümleri ile diğer kanunlarda verilen görevleri yapmakla yükümlüdür.
- (2) Mahalle meclisi üyeleri, görevlerini günü gününe görürler ve herhangi bir makbul sebep bulunmadıkça halkın işlerini hiçbir suretle bir günden fazla alıkoyamazlar.

Yasaklar ve Yükümlülükler

MADDE 27- (1) Köy ve mahalle muhtar ve meclis üyeleri, münhasıran kendileri, birinci derece akrabaları ile ilgili işlerin görüşüldüğü meclis toplantılarına katılamazlar.

(2) Köy ve mahalle muhtar ve meclis üyeleri, görevleri süresince muhtarlığa karşı doğrudan veya dolaylı olarak taahhüde giremez, komisyonculuk ve temsilcilik yapamazlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Köy ve Mahalle Meclisine Ait Ortak Hükümler

Köy ve Mahalle Meclislerinin Toplantısı

MADDE 28- (1) Köy ve mahalle meclisi, seçim sonuçlarının ilânından itibaren beş gün içinde muhtarın başkanlığında kendiliğinden toplanır.

(2) Köy ve mahalle meclisi, toplantı yeri olarak belirlenen yerde, her ayın ilk iş günü, gündemdeki konuları görüşmek üzere kendiliğinden toplanır.

(3) Köy ve mahalle meclisi, üye tam sayısının salt çoğunluğuyla toplanır ve katılanların salt çoğunluğuyla karar alır. Muhtarın katılamaması durumunda, köy ve mahalle meclisi toplantılarına, muhtarın yetkilendireceği üye başkanlık eder.

(4) Meclis gündemi, muhtar tarafından doğrudan veya meclis üyelerinin teklifi üzerine belirlenir.

(4) Köy ve mahalle muhtarı acil durumlarda lüzum görmesi halinde köy ve mahalle meclisini olağanüstü toplantıya çağırabilir.

(5) Oylamada eşitlik çıkması durumunda muhtarın bulunduğu taraf çoğunluk sayılır.

(6) Köy ve mahalle meclisi toplanmasında, üye tam sayısının salt çoğunluğu sağlanamadığı takdirde muhtar, önceden gün ve saatini ilan ederek en geç üç gün içinde toplanmak üzere meclisi tatil eder. Müteakip toplantı, katılan üyeler ile yapılır.

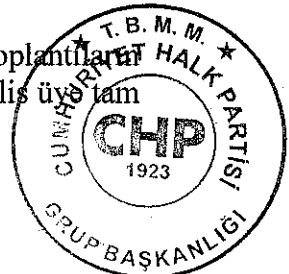
(7) Köy ve mahalle meclisinde oylamalar açık veya kapalı oylama yöntemi ile yapılır.

(8) Köy ve mahalle meclisi kararları, muhtar ve toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır ve uygun araçlarla köyde ve mahallede ilan edilir.

Köy ve Mahalle Meclisleri Üyeliğinin Sona Ermesi

MADDE 29- (1) Köy ve mahalle meclisleri üyeliği, ölüm ve istifa durumunda kendiliğinden sona erer. Meclis üyeliğinden istifa dilekçesi mahallin en büyük mülki idare amirine verilir.

(2) Mazeretsiz olarak arka arkaya üç toplantıya veya bir yıl içinde yapılan toplantıların yarısına katılmayan üyenin, üyeliğinin düşmesine, savunması alındıktan sonra meclis üye tam sayısının salt çoğunluğuyla karar verilir.

(3) Meclis üyeliğine seçilme yeterliğinin kaybedilmesi durumunda üyeliğin düşmesine, valinin bildirimi üzerine ilgili mahkeme tarafından karar verilir.

Köy ve Mahalle Meclislerinin Feshi

MADDE 30- (1) Köy ve Mahalle Meclisleri;

a) Kendisine kanunla verilen görevleri süresi içinde yapmayı ihmal eder ve bu durum köye ve mahalleye ait işleri sekteye veya gecikmeye uğratırsa,

b) Köy ve mahalleye verilen görevlerle ilgisi olmayan siyasî konularda karar alırsa, valinin bildirimi üzerine ilgili mahkeme kararıyla feshedilir.

(2) Bu şekilde feshedilen köy ve mahalle meclisinin yerine seçilen meclis kalan süreyi tamamlar.

Meclisin Boşalması

MADDE 31- (1) Köy ve mahalle meclisleri;

a) Ölüm, istifa, yargı kararı ve benzeri nedenlerle görevin sona ermesi veya görevden uzaklaştırma ya da tutuklama hallerinde yedek üyelerin çağrılmasından sonra da toplantı yeter sayısının sağlanamaması,

c) Geçici olarak görevden uzaklaştırılması hallerinde,

Köy ve mahalle meclisi çalışabilir duruma gelinceye veya yeni seçimi yapılınca kadar meclis görevi, mahallin en büyük mülki idare amirinin bu göreve seçilme yeterliliğine sahip köylüler ile mahalleliler ya da kamu görevlileri arasından görevlendireceği üç kişi tarafından yürütülür.

(2) Tutuklama ve geçici olarak görevden uzaklaştırma durumunda yedek üyeler geçici olarak göreve çağrılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Köy Muhtarı ile Görev ve Yetkileri

Köy Muhtarı

MADDE 32- (1) Köy muhtarı, ilgili Kanunda gösterilen esaslara göre seçilir.

(2) Muhtar, köyün başı ve tüzel kişiliğinin temsilcisidir.

(3) Köy muhtarlarına soruşturma izni; ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali, yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Köy Muhtarının Görev ve Yetkileri

MADDE 33- (1) Köy muhtarının görev ve yetkileri şunlardır:

a) Köyün hak ve menfaatlerini korumak,

b) Köy tüzel kişiliğinin başı sıfatıyla, davacı veya davalı olarak yargı yerlerinde; resmi dairelerde, üye olunan mahalli idare birliklerinde ve törenlerde köyü temsil etmek veya ettirmek,

c) Köy meclisine başkanlık etmek,

ç) Köyün taşınır ve taşınmaz mallarını idare etmek,

d) Kamulaştırma kararlarını uygulamak,

e) Taşınmaz mal alımına, satımına, kiralanmasına, tahsisine, devrine, takasına ve bunlar üzerinde sınırlı ayni hak tesisine ilişkin köy meclisi kararlarını uygulamak,

f) Köyün gelir ve alacaklarını takip ve tahsil etmek,

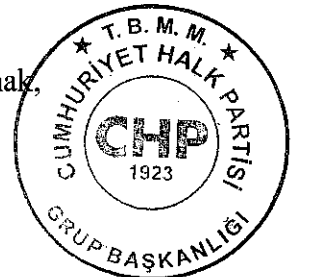
g) Köy meclisinin kararlarını uygulamak,

ğ) Köy meclisinin kararına istinaden köy adına sözleşme yapmak,

h) Köy bütçesini hazırlamak, uygulamak ve kesin hesabı hazırlamak,

ı) Köyde çalışacak personeli görevlendirmek ve bunlarla sözleşme yapmak,

i) Şartsız bağışları kabul etmek,

j) Köyde sağlık ve çevreyi korumak ve bu konularda ilgili kuruluşlarla işbirliği yapmak,
k) Kamu idarelerince köy hakkında talep edilen verilerin toplanmasına yardımcı olmak,
l) Köy sınırları içinde bulunan tespit veya tescili yapılmış taşınır ve taşınmaz kültür varlıklarının korunmasını sağlamak, tahribatları ve yasadışı uygulamaları yasal süresi içinde ilgili kurumlara bildirmek.

m) Köy tüzel kişiliği ile davacı ve davalı olan muhtar ve köy meclisi üyeleri bu davalarda köy tüzel kişiliğini temsil edemezler. Muhtarın köy tüzel kişiliği ile davacı ve davalı olması halinde yetkili temsilciyi muhtarın yokluğunda en yaşlı üyenin başkanlığında toplanan köy meclisi seçer.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mahalle Muhtarı ile Görev ve Yetkileri

Mahalle Muhtarı

MADDE 34- (1) Mahalle muhtarı, ilgili Kanunda gösterilen esaslara göre seçilir.

(2) Muhtar, mahallenin başı ve temsilcisidir.

(3) Mahalle muhtarlarına soruşturma izni verme yetkisi; ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali, yokluklarında ise vekilleri tarafından bizzat kullanılır.

Mahalle Muhtarının Görev ve Yetkileri

MADDE 35- (1) Mahalle muhtarının görev ve yetkileri şunlardır;

a) Mahallenin hak ve menfaatlerini korumak ve mahalle ile ilgili konularda görüş bildirmek, mahallere yapılacak yatırım hizmetlerini belediye ile planlamak,

b) Mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurmak ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışmak,

c) Mahallenin imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi mahalle alt yapı sorunlarını belirlemek, bunları dile getirmek, stratejilerini saptamak ve bunları belediyeye iletmek,

ç) Mahalle sakinleri arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları belediye ile birlikte yapmak,

d) Mahallede kültür ve sanat, turizm ve tanıtım faaliyetleri ile spor faaliyetlerini belediye ile işbirliği içinde düzenlenmek,

e) Belediye ile işbirliği içinde mahallere meslek ve beceri kazandırma kurslarının açmak ve açtırmak,

f) Mahalle sınırları içinde çevrenin korunmasında her türlü desteği sağlamak, belediyenin yapmış olduğu hizmetleri korumak ve kollamak,

g) Belediye ile işbirliği içinde mahallede ağaçlandırma, park ve yeşil alanı yaptırmak,

ğ) Mahallede yaşayan ihtiyaç sahiplerine sosyal hizmet ve yardım yapmak ve yaptırmak,

ı) Mahallere, muhtar evi, oyun alanı, spor tesisi ve diğer hizmetleri belediye ile işbirliği içinde yaptırmak,

i) Belediye trafik ve zabıta ekiplerine yardımcı olmak,

l) Mahalle sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunmak,

(2) Belediye; mahalle muhtarlıklarına su tahsilatı, emlak ve arazi vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, yangın sigorta vergisi ve çevre temizlik vergisi tahsilat yetkisi vermesi durumunda bu tahsilatları yapar.

Köy ve Mahalle Muhtarının Ortak Görevleri ve Yetkileri

MADDE 36- (1) Köy ve mahalle muhtarının kamu kurum ve kuruluşlarıyla ilgili görevleri;

- a) Bağlı bulunduğu köy ve mahalle sınırları içinde evlendirme işlemleri yapmak,
 - b) Köy ve mahallede ikamet eden kişilerin yerleşim yeri kayıtlarını nüfus müdürlüğü kontrolünde yapmak, isteğe bağlı yerleşim yeri belgesi düzenlemek,
 - c) Köy ve mahalleye gelen kamu görevlilerine yardımcı olmak,
 - ç) Köy ve mahallelerde yaşayan ihtiyaç sahiplerine yapılacak sosyal yardımlara aracılık etmek, yardımcı olmak. Muhtaç olanlara fakirlik ihtiyaç belgesi verirken SOYBİS sisteminden yararlanmak,
 - d) Köy ve mahallede dirlik ve kamu düzeninin sağlanması ve asayişin korunmasında ve kaçakçılığın men ve takibinde kolluk kuvvetlerine yardımcı olmak ve gerektiğinde bu konularda mahallin en büyük mülki idare amirine müracaat etmek,
 - e) Hâkim veya Cumhuriyet Savcısı hazır olmaksızın kolluk tarafından evlerde veya iş görmeğe mahsus yerler ile kapalı yerlerde yapılacak aramalarda hazır bulunmak,
 - f) Afet zamanlarında yetkilendirilen idareye yardımcı olmak,
 - g) Köy ve mahallede tebliğ olunacak evrakı tebliğ memurundan teslim almak,
 - ğ) Zorunlu eğitim çağı dışına çıkanların eğitime yönelik çalışmaların yapılmasına yardımcı olmak,
 - h) Mahallin en büyük mülki idare amirince kendisine verilen görevleri yapmak,
 - ı) Köyü ve mahallesi ile ilgili konuların görüşüldüğü, belediye meclisi ve ilçe genel meclisi toplantıları ile belediye meclisi ihtisas komisyonu ve il genel meclisi ihtisas komisyonu toplantılarına katılmak, söz söylemek ve oy kullanmak,
 - i) Kanun ile verilen diğer görevleri yapmak.
- (2) Muhtar, 15/5/1957 tarihli ve 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanununun 5'nci maddesi ile bu kanun gereği çıkartılan Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesinin 5 ve 11'inci maddesinde bulunan görevleri yapmakla yükümlüdür.
- (3) Muhtar, görevlerini günü gününe görür ve herhangi makbul sebepler olmadıkça halkın işlerini hiçbir suretle bir günden fazla alıkoyamaz.
- (4) Muhtar, Darphanede basılmış üzerinde Türkiye Cumhuriyeti Köy/Mahalle adı yazılı resmi mühür kullanır. Muhtarlık mührü, yalnız muhtarlarda bulunur ve saklanır.
- (5) Muhtar, her türlü kâğıtlara bastıkları mührün kenarına, imzalarını koymak ve ayrıca köy/mahalle adı ile kendi ad ve soyadlarını yazmak ödevindedirler.

ALTINCI BÖLÜM

Köy ve Mahalle Muhtarına İlişkin Ortak Hükümler

Muhtarlığın Sona Ermesi

MADDE 37- (1) Ölüm, istifa, vazifeden çıkarılma, seçimin onanmaması ve 45 günden fazla askere alınma gibi sebeplerle köy ve mahalle muhtarlığı görevi kendiliğinden sona erer.

(2) Muhtarın;

a) Mazeretsiz ve kesintisiz olarak otuz günden fazla görevini terk etmesi ve bu durumun mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından belirlenmesi,

b) Seçilme yeterliliğini kaybetmesi,

c) Görevini sürdürmesine engel bir hastalık veya sakatlık durumunun yetkili sağlık kuruluşu raporuyla belgelenmesi,

e) Köy/mahalle meclisinin feshine neden olan eylem ve işlemlere katılması,

Hallerinden birinin meydana gelmesi durumunda, valinin teklifi ve İçişleri Bakanlığının bildirimi üzerine ilgili mahkeme kararıyla muhtarlık görevine son verilir.

Muhtarlığın Boşalması Halinde Yapılacak İşlem

MADDE 38-(1) Muhtarlığın herhangi bir nedenle boşalması durumunda, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından köy ve mahalle meclisinin on gün içinde toplanması

sağlanır. Köy veya mahalle meclisi, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak; muhtarlığın boşalması veya seçim dönemini aşacak şekilde kamu hizmetinden yasaklanması halinde muhtar; muhtarın geçici olarak görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklaması halinde muhtar vekili seçer.

(3) Muhtar vekili meclis üyeleri arasından seçilir. Muhtar vekili seçimi için ilk iki oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İki oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oy alan üye, muhtar vekili seçilmiş olur. Oyların eşitliği durumunda kur'a çekilir.

(4) Muhtar vekili seçimi on gün süresi sonunda tamamlanmadığı takdirde mahallin en büyük mülkiye amiri meclis üyeleri arasından bir üyeyi muhtar vekili olarak görevlendirir.

(5) Yeni muhtarın görev süresi, yerine seçildiği muhtarın görev süresi ile sınırlıdır. Muhtar vekili, yeni muhtar seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan muhtar göreve dönünceye kadar görev yapar. Köy ve mahalle meclisi üyelerinin tutuklanma ve geçici olarak görevden uzaklaştırılması durumunda yedek üyeler geçici olarak göreve çağırılır.

(6) Boşalan muhtarlıklar için her yıl haziran ayının ilk pazar günü seçim yapılır.

(7) Seçim döneminin sona ermesinden önce, köy ve mahalle meclisi üye sayısının yedeklerinin de getirilmesinden sonra üye tamsayısının yarısına düşmesi halinde, muhtar, durumu bir hafta içinde ilgili seçim kurulu başkanlığına ve bilgi için de mahallin en büyük mülkiye amirine bildirmeye mecburdur. Bu bildirim üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca durum 48 saat içinde ilan edilir. İlan tarihinden sonra gelen 60'ıncı günü takip eden ilk pazar günü oy verilir. Köy ve mahalle meclisi seçiminin yapılması gerektiği hallerde köy ve mahalle muhtarlığı da boşalmış ise, haziran ayı beklenmeksizin her iki seçim beraber yapılır.

(8) Köy ve mahalle muhtar seçimleri, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır.

(9) İl seçim kurulu, seçimin iptaline dair kararı ilân ettiği gibi kararın kesinleşmesini müteakip o çevrede seçim yapılacağını da derhal ilân eder. Bu ilândan sonra gelen 60'ıncı günü takip eden ilk pazar, oy verme günüdür.

Görevden Uzaklaştırma

MADDE 39- (1) Görevleriyle ilgili bir suç nedeniyle haklarında soruşturma veya kovuşturma açılan köy ve mahalle organları veya bu organların üyeleri, kesin hükme kadar İçişleri Bakanı tarafından görevden uzaklaştırılabilir.

(2) Görevden uzaklaştırılanlar hakkında; kovuşturma başlatılmaması, kamu davasının düşmesi veya beraat kararı verilmesi, davanın genel af ile ortadan kaldırılması veya görevden düşürülmeyi gerektirmeyen bir suçla mahkûm olunması durumunda görevden uzaklaştırma kararı kaldırılır.

(3) Görevden uzaklaştırılan köy ve mahalle muhtarına, görevden uzak kaldığı sürece aylık ödenmez. Ancak bu süre içinde diğer sosyal hak ve yardımlardan yararlanmaya devam eder. Görevden uzaklaştırma işleminin kalkmasından sonra, görevden uzak kalan süre boyunca ödenmeyen muhtar aylığı defaten ödenir. Görevden uzaklaştırılan muhtar yerine seçilen muhtar vekiline muhtar aylığı tam olarak ödenir.

(4) Görevden uzaklaştırılması mahkeme kararı ile kesinleşen muhtar ve meclis üyesi tekrar aynı göreve seçilemez.

ÜÇÜNCÜ KISIM Personel ve Mali Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM Köy Personeli

Köy Personeli

MADDE 40- (1) İhtiyaç halinde köylerde; mimar, mühendis, veteriner, teknisyen, tekniker, köy kâtibi ve işçi, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı Kanun hükümlerine göre tam süreli veya kısmi süreli iş akdiyle çalıştırılabilir.

(2) Köylerin, birinci fıkra hükümlerine göre istihdam ettikleri tam süreli personele ödenecek net ücret, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda belirtilen aynı kadro unvanlı personel için birinci derecenin birinci kademesi esas alınmak suretiyle tespit edilecek her türlü ödemeler toplamının net tutarını geçmemek üzere köy meclisi kararıyla belirlenir. Genel hükümlere göre birinci dereceden kadro ihdas edilemeyen kadro unvanları için ise o kadro unvanından ihdası yapılmış en yüksek kadro derecesinin birinci kademesi esas alınır ve yapılacak ödemenin azami tutarı yukarıda belirtilen usule göre tespit olunur.

(3) Kısmi süreli olarak çalıştırılacak personele ödenecek net ücret, aynı unvanlı kadroların birinci derecesinin birinci kademesi için yapılması gereken bütün ödemeler toplamının net tutarının yarısını geçmemek ve çalıştırılacak süre ile orantılı olmak üzere köy meclisi kararı ile tespit edilir. Bu fıkra uyarınca çalıştırılanlar için ihbar ve kıdem tazminatı ödenmez ve işsizlik sigortası primi yatırılmaz. Bunlardan yaptıkları başka işler sebebiyle herhangi bir sosyal güvenlik kurumuna tâbi olanlar için sosyal sigorta ve genel sağlık sigortası primi yatırılmaz.

(4) Birinci fıkra hükümleri uyarınca çalıştırılacak personele her ne ad altında olursa olsun sözleşme ücreti dışında herhangi bir ödeme yapılmaz ve ücret mahiyetinde aynı ya da nakdi menfaat temin edilmez.

(5) Bu kanunda düzenlenen kısmi süreli personel çalıştırılması konusunda 17/6/1938 tarihli ve 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanunun bu kanuna aykırı olan hükümleri uygulanmaz.

(6) Köyün yıllık toplam personel giderleri, gerçekleşen en son yıl bütçe gelirlerinin 213 Sayılı Vergi Usul Kanununa göre belirlenecek yeniden değerlendirme oranı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarın yüzde kırkını aşamaz.

(7) Personelin her türlü alacakları zamanında ve öncelikle ödenir.

(8) İşçi sayıları, işçilerin işe alınma usul ve esasları ile yapılacak sözleşmelerin kapsamı, süresi ve şekli İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

İKİNCİ BÖLÜM Köyün Gelir ve Giderleri

Köyün Gelirleri

MADDE 41- (1) Köyün gelirleri şunlardır:

a) 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2'nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca il özel idarelerine ayrılan payın, aynı Kanun uyarınca yapılan kesintilerden sonra kalan kısmının en az yüzde 1,5'i,

b) Kamu kurum ve kuruluşlarından proje karşılığı aktarılan her türlü kaynak,

c) Taşınır ve taşınmaz malların kira, satış ve başka suretle değerlendirilmesinden elde edilecek gelirler,

ç) Köy meclisi tarafından belirlenecek tarifelere göre tahsil edilecek hizmet karşılığı ücretler,

- d) Köye ait işletme tesisleri ile kira ve satış gelirleri,
- e) Harç, faiz ve ceza gelirleri,
- f) Bağış ve yardımlar,
- g) Posta evrakları dağıtımından alınan pay,
- ğ) Diğer gelirler.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen pay, il özel idareleri tarafından tahakkuk ettirilir ve köy muhtarlığı bütçesine aktarılır. Bu payın aktarılmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Köyün Giderleri

MADDE 42- (1) Köyün giderleri şunlardır:

- a) Köy binaları, tesisleri ile araç ve malzemelerinin temini, yapımı, bakımı ve onarımı için yapılan giderler,
- b) Personel giderleri,
- c) Her türlü altyapı, yapım, onarım ve bakım giderleri,
- ç) Gelirlerin tahsili için yapılacak giderler,
- d) Mezarlıkların tesisi, korunması ve bakımına ilişkin giderler,
- e) Dava, takip ve icra giderleri,
- f) Kamu binalarının bakım ve onarımı için yapılan giderler,
- g) İş makinesi, toplu taşıma aracı ve demirbaş alım giderleri,
- ğ) Elektrik, su, akaryakıt, yakıt ve haberleşme giderleri,
- h) Bu kanun ve diğer kanunlarla köye verilen görevlerin yerine getirilmesi için yapılan giderler,
- ı) Kanunlardan doğan aidat giderleri ve diğer giderler.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Köy Bütçesi ve Denetim

Köy Bütçesi

MADDE 43- (1) Köylerde bütçe hazırlanması zorunludur. Bütçe her yıl bir ocakta yürürlüğe girecek şekilde yıllık olarak hazırlanır ve uygulanır.

(2) Köyün her türlü gelir ve giderlerinin bütçe hesaplarında muhasebeleştirilmesi zorunludur.

(3) Köy muhtarı tarafından hazırlanan bütçe tasarısı, kasım ayı sonuna kadar meclise sunulur. Meclis bütçe tasarısını aralık ayının başında görüşmek suretiyle aynen veya değiştirerek kabul eder.

(5) Köy bütçesinin harcama yetkilisi köy meclisindedir. Köy meclisi, harcama hususunda muhtarı yetkilendirebilir.

(6) Herhangi bir nedenle köy bütçesinin kesinleşmemesi halinde önceki yılın bütçesi uygulanır.

(7) Köylerin bir önceki bütçe dönemine ilişkin gelir ve giderleri, toplam yatırımları, personel istihdam verileri ve kesin hesapları valilikler tarafından toplanarak birleştirilir ve nisan ayının sonuna kadar İçişleri Bankalığına gönderilir. İçişleri Bakanlığı illerden gelen bilgi ve verileri birleştirerek köy faaliyet raporunu haziran ayının sonunda ilan eder.

(8) Köy bütçesi ve kesin hesap muhasebe işlemleri ile köy faaliyet raporunun hazırlanmasına ilişkin esas ve usuller, Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Kesin Hesap

MADDE 44- (1) Kesin hesap, muhtar tarafından hesap döneminin bitiminden sonra şubat ayı içinde meclisin onayına sunulur.

Denetim

MADDE 45- (1) Köy idaresinin gelir ve giderleri ile diğer idari işlemleri ilgisine göre valilik veya kaymakamlık tarafından denetlenir.

(2) Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı, valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, defterdar, il özel idaresi genel sekreteri, il idare ve denetim müdürü ve il idare kurulu müdüründen oluşacak komisyon tarafından karara bağlanır.

(3) Komisyon kararına karşı yapılacak itirazlar, bölge idare mahkemeleri tarafından kesin hükme bağlanır.

(4) Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı ilgililerden 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edilir.

(5) Denetimin esas ve usulleri, zamanı, denetimde görevlendirilecekler ile oluşacak kamu zararının tahsil usulü gibi hususlar Sayıştayın ve Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Köye Diğer Mali Hükümler

Köylerde İhale Uygulaması

MADDE 46- (1) Köyün her türlü alım, satım, hizmet alımı, yapım ve bakım-onarım, kiralama, trampa, mülkiyetin gayri ayni hak tesisi ve taşıma işleri hakkında yapılacak ihalelerin esas ve usulleri İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Köylerde İhale Komisyonu ve Yasaklar

MADDE 47- (1) Köylerde ihale komisyonu köy meclisidir.

(2) İhalelerde;

a) Hile, tehdit, nüfuz kullanma, vaat, çıkar sağlama, anlaşma, sahte belge veya sahte teminat düzenlemek, irtikâp ve rüşvet suretiyle veya başka yolların kullanılması şeklinde ihale işlerine fesat karıştırmak ve buna teşebbüs etmek,

b) 4/1/2002 tarih ve 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu, 5/1/2002 tarih ve 4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu, 8/9/1983 tarih ve 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu hükümleri gereğince geçici veya sürekli olarak kamu ihalelerine katılmaya yasaklı olduğu halde ihaleye katılmak veya ihalede isteklilere anlaşma teklifinde bulunmak ya da herhangi bir surette katılımı engellemek yasaktır.

Köye Ait Alacakların Takip Usulü

MADDE 48- (1) Köye ve köylerin kurdukları birliklere ait kamu hizmetlerinin sunumundan doğan alacaklar ve köy mallarının işgalinden doğan ecrimisil, 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsili Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre takip ve tahsil edilir.

(2) Köy mallarına karşı suç işleyenler devlet malına karşı suç işlemiş sayılır. İşgal edilen taşınmaz mal, köyün talebi üzerine veya re'sen mahallin en büyük mülki idare amirince köyün bildirimi veya öğrenme tarihinden itibaren onbeş gün içinde tahliye ettirilerek, idareye teslim edilir.

(3) Köyün gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

Muafiyet

MADDE 49- (1) Köyün ve mahallenin kamu hizmetine ayrılan veya kamunun yararlanmasına açık, gelir getirmeyen taşınmazları ve bunların inşa ve kullanımları ile iş makinesi alımı işlemleri Katma Değer Vergisi ve Özel Tüketim Vergisi hariç her türlü vergi, resim, harç, katılma ve katkı paylarından müstesnadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Mahalle Muhtarlığının Gelir ve Giderleri

Mahalle Muhtarlığının Gelirleri

MADDE 50- (1) Mahalle muhtarlıklarının gelirleri şunlardır:

- a) Emlak vergisi gelirlerinden aktarılacak en az yüzde 1 oranında pay,
- b) Posta evrakları dağıtımından alınan pay,
- c) Resmi evrak karşılığı alınan harç ücretleri,
- ç) Bağış ve yardımlar.

(2) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen pay, belediye başkanlığı tarafından tahakkuk ettirilir ve mahalle muhtarlığı hesabına aktarılır.

Mahalle Muhtarlığının Giderleri

MADDE 51- (1) Mahalle muhtarlığının giderleri şunlardır:

- a) Sosyal yardım giderleri,
- b) Muhtar evlerinin bakımı ve onarımı için yapılan giderler,
- c) Elektrik, su, doğalgaz ve haberleşme giderleri,
- ç) Bu kanun ve diğer kanunlarla mahalleye verilen görevlerin yerine getirilmesi için yapılan giderler,
- d) Kanunlardan doğan aidat giderleri ve diğer giderler.

ALTINCI BÖLÜM

Mahalle Muhtarlığı Bütçesi ve Denetim

Mahalle Muhtarlığı Bütçesi

MADDE 52- (1) Mahallede bütçe, gelir ve gider hesabına göre tutulur. Gelir ve giderlerin kesin hesabı, aralık ayı içinde meclisin onayına sunulur.

(2) Mahallenin her türlü gelir ve giderlerinin gelir ve gider hesaplarında muhasebeleştirilmesi zorunludur.

(3) Mahalle gelir gider hesabı harcama yetkisi mahalle meclisindedir. Mahalle meclisi, harcama hususunda muhtarı yetkilendirebilir.

(5) Mahallenin gelirleri, şartlı bağışlar ve kamu hizmetlerinde fiilen kullanılan malları haczedilemez.

Denetim

MADDE 53- (1) Mahalle idaresinin gelir ve giderleri ile diğer idari işlemleri ilgisine göre valilik veya kaymakamlık tarafından denetlenir.

(2) Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı, valinin görevlendireceği vali yardımcısının başkanlığında, defterdar, il idare ve denetim müdürü ve il idare kurulu müdüründen oluşacak komisyon tarafından karara bağlanır.

(3) Komisyon kararına karşı yapılacak itirazlar, bölge idare mahkemeleri tarafından kesin hükme bağlanır.

(4) Denetim sonucunda tespit edilen kamu zararı ilgililerden 9/6/1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu hükümlerine göre tahsil edilir.

(5) Denetimin esas ve usulleri, zamanı, denetimde görevlendirilecekler ile oluşacak kamu zararının tahsil usulü gibi hususlar Sayıştay ve Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelik ile düzenlenir.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Köy ve Mahalle Muhtar ve Meclisi seçimleri

BİRİNCİ BÖLÜM

Seçilecek Üye Sayısı, Adaylık ve Seçilme Yeterliliği ve Başvuru Usulü

Seçilecek Üye Sayısı

MADDE 54- (1) Her köy ve mahallede bir muhtar ve dört asil, dört yedek meclis üyesi seçilir.

(2) Köy meclisi ve mahalle meclisi üyeleri birleşik oy pusulasında sırasına göre seçilir.

Adaylık ve Seçilme Yeterliliği

MADDE 55-(1) Köy ve mahalle muhtarlığı seçimleri başvuru usulüne göre yapılır. Köy meclisi ve mahalle meclisi için adaylık başvuru şartı aranmaz.

(2) Aday olmak için;

a) Türk vatandaşı olmak,

b) En az altı aydan beri o mahallede oturmuş olmak,

c) 18 yaşını bitirmiş olmak,

d) En az ilkokul mezunu olmak,

e) Hırsızlık, kaçakçılık, dolandırıcılık, sahtecilik ve sahte kâğıtları bilerek kullanmak, inancı kötüye kullanmak gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle veya ağır hapis cezasıyla hükümlü veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmadığını belirtir iyi hal kâğıdı almak şarttır.

(3) Milletvekilleri, il umumi meclisi üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, siyasi parti kurullarında görev alanlar, görevlerinden istifa etmedikçe köy ve mahalle muhtar ve meclis üyeliğine aday olamazlar.

(4) Ana, baba, büyük ana, büyük baba, evlat, kardeş, kaynana, kayınbaba, büyük kaynana, büyük kayınbaba, damat, gelin, enişte, kayınbirader, baldız ve görümceler köy ve mahalle muhtar ve meclisinde birleşemezler. Birleşmeye engel derecedeki hısımlık muhtar ile meclis üyelerinden birisi arasında olursa üye olanın yerine birinci yedek üye getirilir. Seçimden sonra dünür olanlara da hükümlere bağlıdır.

(5) Muhtar ile meclis üyelerinin talim ve manevra maksadıyla 45 günden fazla silahlı altına alınmaları halinde de yukarıdaki hüküm uygulanır. Ancak bu sıfatın kalktığına ve üyelerden birinin çekilmesinin kabulüne veya vazifeye devamsızlık sonucu bir üyenin çekilmiş sayılmasına, seçimi onamağa yetkili bulunan makamlarca karar verilir.

Adaylık Başvuru Usulü

MADDE 56- (1) Muhtar adayları, seçime katılacakları seçim çevresinin bulunduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına seçimlerden en geç 90 gün önce, bu kanunun adaylık için aradığı şart ve vasıflara haiz olduklarını belirten bir dilekçe birlikte savcılıktan veya e-Devlet sisteminden alınacak iyi hal belgesi ile başvururlar.

(2) İlçe seçim kurulları, bütün adayları oy verme gününden önceki, 45'nci gün ilan eder. İlçe seçim kurulunun ilanından bir tam gün sonra muhtar aday, birleşik oy pusulası başını, yüksek seçim kurulunun veya ilçe seçim kurulunun belirleyeceği harç bedelini ilgili kurum hesabına yatırır ve adaylığı kesinleşir.

(3) Adayların ilanından sonra, adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine seçimleri ikinci sırada kazanan aday seçilir. Ölüm halinde de aynı şekilde hareket edilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Seçim Çevresi, Seçim Sistemi ve Oy Verme

Seçim Çevresi

MADDE 57- (1) Her seçim çevresinde usule uygun olarak konmuş sandıklarda o çevre seçimi için oy kullanılır. ,

Seçim Sistemi

MADDE 58- (1) Muhtar ile meclis üyelerinin seçiminde; birleşik oy pusulası kullanılır.

(2) Oylamalarda kullanılacak birleşik oy pusulasında "Muhtar Adayları ve Meclisi" ibaresi ile ilçe seçim kurulu tarafından harf sırası belirlenen adayların fotoğrafları, onun altında adı ve soyadı, bir altta kimlik numaraları ve onun da altında dört asil dört yedek üyenin ad ve soyadları ve kimlik numaraları yer alır.

(3) Kullanılacak birleşik oy pusulalarıyla ilgili diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir. Yüksek Seçim Kurulu, birleşik oy pusulalarını kendisi bastırabileceği gibi gerektiğinde uygun göreceği il ve ilçe seçim kurulları vasıtasıyla bastırmaya da yetkilidir.

Oy Kullanma Şekli

MADDE 59- (1) Seçmen, sandık kurulunca kendisine verilen birleşik oy pusulası ve "Evet" veya "Tercih" yazılı mührü alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy verme yerine girer.

(2) Seçmen, mührü, birleşik oy pusulasında tercih ettiği adaya ait özel daire içine basmak, birleşik oy pusulasını Yüksek Seçim Kurulunun belirleyeceği zarfa koyar ve zarfı sandığa atmak suretiyle oyunu kullanır.

(3) Oyunu kullanan seçmen, mührü sandık kurulu başkanına geri verir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Seçimden Sonra Yapılacak İşler ve Diğer Hükümler

Seçim Tutanakları ve Sonuçları

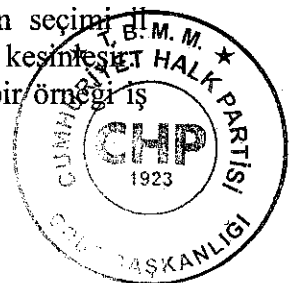
MADDE 60- (1) Oyların sınıflanması yapıldıktan sonra seçim komisyonu tarafından bir mazbata yapılarak İlçe seçim verilir.

Bu mazbatada:

- a) Seçimin başlama ve bitme tarihi,
- b) Sandığın ne zaman ve kimlerin önünde açıldığı,
- c) Oy pusulalarının kaç tane çıktığı ve seçim defterindeki adların kaç tanesinin karşısına imza veya işaret konulmuş ve kaç adın karşısı boş kalmış olduğu,
- ç) Oy pusulalarından kaç tanesi ne sebeple geçer sayılmadığı,
- d) Geçer sayılan oy pusulalarının sınıflanması sonucunda hangi adların en çoktan en aza doğru kaç oy kazandığı
- e) Muhtarlığa, asıl ve yedek meclis üyeliklerine kimlerin ayrıldığı,
- f) Seçimin kanuna aykırı yapıldığı köy veya mahalle halkından biri tarafından haber verilir veya ileri sürülürse bunun neden ibaret olduğu, gösterilir.

(4) Köy ve mahalle muhtarlığı ile meclisinin asil ve yedek üyelerinin seçimi il merkezine bağlı yerlerde valinin ve ilçe içindeki yerlerde kaymakamın onaması ile kesinleşir.

(5) Seçim mazbatasını kesinleştikten sonra dosyasında saklanarak tasdikli bir örneği iş gördüğü yerde asılmak üzere muhtara gönderilir.

Muhtar ve Meclis Üyeliği Seçiminin Sonuçlandırılması

MADDE 61- (1) Muhtar ve meclisinin üyeliği seçiminin kesin sonuçları, İlçe Seçim Kurulu tarafından duyurulur.

(2) Seçilen muhtar ve meclis adına, İlçe Seçim Kurulu tarafından bir tutanak düzenlenir ve seçilenlere verilir.

Seçimin İptali

MADDE 62- (1) Bir seçim çevresinde, yapılan seçimin veya düzenlenen tutanağının, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verilmesi hâlinde, iptal edilen kısmın seçim sonuçlarına etkisi olup olmadığı göz önüne alınarak İlçe Seçim Kurulu tarafından söz konusu seçim çevrelerinde seçimlerin yenilenip yenilenmeyeceğine karar verilir.

İlçe Seçim Kurullarına İtiraz

MADDE 63- (1) Muhtar ve meclis üyeliği seçimlerinde kanun hükümlerine aykırılık olduğu ileri sürülmesi halinde iki gün içinde İlçe Seçim Kurullarına itiraz yapılması şarttır.

(2) İlçe seçim kurulu teşkili işlemlerine karşı, il seçim kurullarına bunların teşekkülünden itibaren en geç iki gün içinde itiraz olunabilir. İl seçim kurulları, itirazları en geç iki gün içinde, kesin olarak karara bağlar.

(3) İl seçim kurulunun vereceği karar kesindir. Karar seçimin bozulması yolunda ise en çok bir ay içinde yeniden seçim yapılır.

(4) Yeni seçim yapılınca kadar muhtarlığa birinci sırada seçilen meclis üyesi vekalet eder. Seçimi onanmayan muhtarın yerine bir ay içinde bir başkası seçilir ve seçimi onanmayan üyelerin yerine kendilerinden sonra oy kazanmış olan yedek üyelerden biri getirilir. Yedek üyelerden de bir veya birkaçının seçimi onanmamak suretiyle asıl üyeliğe getirilecek yedek üye kalmazsa bir ay içinde boş üyelik sayısınca asıl ve tam sayıda da yedek üye seçimi yapılır.

Diğer Hükümler

MADDE 64- (1) Muhtar ve meclisi seçimleri ekseriyet sistemine göre yapılır.

(2) Muhtar için eşit oy kazananlardan ad çekme yapılarak, adı önce çıkan sırada öne geçer.

(3) Köy ve mahalle muhtar ve meclisi ile bunların yedek üyeleri mahalle halkı tarafından seçilir. Bu seçim her beş yıllık bir dönem sonunda yenilenir.

(4) Bir seçim dönemi içinde herhangi bir sebeple olursa olsun seçimin yenilenmesi halinde muhtar ve meclis üyelerinin görevi o dönem sonunda biter.

Seçim Sonrası Muhtar Eğitimi

MADDE 65- (1) Köy ve mahalle muhtarlarına seçimi müteakiben üç ay içerisinde İçişleri Bakanlığınca eğitim verilir.

(2) Eğitimin içeriği; muhtarların görev, yetki ve sorumluluk alanları ile halkla ilişkiler ve iletişim konularını kapsayacak şekilde İçişleri Bakanlığınca belirlenir.

BEŞİNCİ KISIM

Köy ve Mahalle Muhtarlığının Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Temsili ve Çeşitli Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Köy ve Mahalle Muhtarlığının Kamu Kurum ve Kuruluşlarda Temsili

Köylere Hizmet Götürme Birliği Üyesi

MADDE 66- (1) Köyler, bağlı oldukları ilçede kurulan köylere hizmet götürme birliklerinin doğal üyesidir. Köy muhtarları köylere hizmet götürme birliği encümenine iki üye seçer.

Köy ve Mahalle Sosyal Yardımlaşma Mütevelli Heyetinde Temsili

MADDE 67- Muhtar, 29/5/1986 tarih ve 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanununun 7. maddesine göre, Büyükşehir, il ve ilçe sosyal yardımlaşma mütevelli heyetinin üyesi olabilir.

a) Köy muhtarları aralarında seçtiği iki muhtarı, il ve ilçeler sosyal yardımlaşma mütevelli heyeti üyesi olarak belirler.

b) Mahalle muhtarları aralarında seçtiği iki muhtarı, il ve ilçeler sosyal yardımlaşma mütevelli heyeti üyesi olarak belirler.

İnsan Hakları Kurul Üyeliği

MADDE 68- Mahalle muhtarı, İl ve İlçe İnsan Hakları Kurullarının Kuruluş, Görev ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmeliğinin (5-k) maddesi gereğince il ve (6-j) maddesi gereğince ilçe insan hakları kurulunun üyesi olabilir. İl de mütevelli heyeti başkanı vali, ilçelerde ise kaymakamdır.

Kent Konseyi Temsilciliği

MADDE 69- (1) Kent Konseyi Yönetmeliğinin 8'inci maddesinin (ç) bendine göre, muhtarlık sayısı 20'ye kadar olan yerlerde tüm mahalle muhtarları temsilci sayılırlar.

(2) Muhtarlık sayısı 20 ve fazlası ise muhtarlar temsilci belirlemek üzere kent konseyi başkanı tarafından, yürütme kurulunda belirlenen tarih ve gündem ile toplantıya çağrılır. İlk toplantıda çoğunluk sağlanmaz ise iki gün sonra çoğunluğa bakılmaksızın toplantı yapılır. En az 20 veya muhtar sayısının en çok yüzde otuzuna kadar mahalle muhtarı temsilcisi seçimi yapılır ve kent konseyi genel kurulunda bu seçilen muhtarlar oy kullanma hakkına sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler

Köy ve Mahalle Organlarının Tarafsızlığı

MADDE 70-(1) Köy ve mahalle muhtarlığı ile meclis üyeliği için siyasi partiler aday gösteremez.

(2) Köy ve mahalle muhtarlığı ile meclis üyeleri görevi süresince herhangi bir siyasi partinin kurullarında görev alamaz.

(3) Siyasi parti kurullarında görev alan muhtar veya meclis üyesi, muhtarlığından veya meclis üyeliği görevinden istifa etmek zorundadır.

Muhtara Karşı İşlenen Suçlar

MADDE 71- Köy ve mahalle muhtarına görevleriyle ilgili faaliyetleri sırasında karşı gelen ve kötü söz söyleyenler, devlet memuruna karşı koyanlar gibi ceza görür.

Köy Konağı

MADDE 72- (1) Köy konağı, mahallin en büyük mülki idare amiri veya il özel idare tarafından yapılır. İhtiyaçları il özel idare tarafından karşılanır.

(2) Muhtar, köy halkının işlerini köy konağında görür. Gündelik işlerini görmeye yetecek kadar günün belli saatlerinde köy konağında bulunur. Bunu durumu köy halkına ilan eder ve yerin en büyük mülkiye memuruna bildirir.

Muhtar, köy konağının giriş kapısına, muhtarlığın başlığını taşıyan çalışma saatlerini belirtir bir levha koymakla ödevlidir.

(3) Köyde köy konağı yoksa muhtar, kendisine çalışma yeri olarak belli bir yer ayırmak zorundadır.

(4) Muhtar, köy konağına Türk Bayrağı Tüzüğü'nün 9. maddesinin (d) fıkrası gereği sürekli çekili Türk bayrağı asması zorunludur.

Muhtar Evi

MADDE 73- (1) Muhtar Evi, belediye tarafından yapılır. İhtiyaçları belediye tarafından karşılanır.

(2) Muhtar, mahalle sakinlerinin işlerini muhtar evinde görür. Gündelik işlerini görmeğe yetecek kadar günün belli saatlerinde muhtar evinde bulunur. Bunu durumu mahalle halkına ilan eder ve yerin en büyük mülkiye memuruna bildirir. Muhtar, muhtar evinin giriş kapısına, muhtarlığın başlığını taşıyan çalışma saatlerini belirtir bir levha koymakla ödevlidir.

(3) Mahallede muhtar evi yoksa muhtar, kendisine çalışma yeri olarak belli bir yer ayırmak zorundadır.

(4) Muhtar, muhtar evine Türk Bayrağı Tüzüğü'nün 9. maddesinin (d) fıkrası gereği sürekli çekili Türk bayrağı asması zorunludur.

İmza ve Adres

MADDE 74- Muhtarlık resmi mührüyle muhtar ile meclis üyelerinin imzaları ve adresleri, en büyük mülki amir tarafından onanarak il ve ilçe mahalli idare müdürlükleri, yazı kalemleriyle, mahkeme kalemlerine, maliye, nüfus ve polis dairelerine en büyük mülki amir eliyle verilir.

ALTINCI KISIM

Köy ve Mahalle Muhtarlarının Özlük Hakları ve Kurumlarda Temsili

BİRİNCİ BÖLÜM

Muhtar Aylık ve Sosyal Güvenlik, İzin ve Silah Hakkı

Muhtar Aylığı ve Sosyal Güvenlik

MADDE 75- (1) Köy ve mahalle muhtarlarına, 22.000 gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda aylık verilir. Gösterge rakamının karşılığı, her yıl asgari ücret komisyonu tarafından belirlenen rakamın altında olamaz. Bu gösterge rakamını yüzde yüz oranına kadar artırmaya Cumhurbaşkanı yetkilidir.

a) Bu aylık damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. Bu aylığın karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden il özel idare yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları bütçelerine aktarılır.

b) Muhtar aylığı, her ayın onbeşinci günü il özel idareleri ile yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından ilgililere peşin olarak ödenir.

(2) Köy ve mahalle muhtarlarından bir sosyal güvenlik kurumundan emekli aylığı almakta bulunanların bu aylıkları muhtarlık aylığı ve harçlardan alacakları kesilmez.

(3) 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (a) ve (c) bentleri kapsamında sigortalı sayılmayı gerektirecek bir çalışması bulunmayan veya bu kapsamda aylık almayan mahalle muhtarları, 5510 sayılı Kanunun 4'ncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi kapsamında

sigortalı sayılırlar. Bulunanların prime esas kazanç alt sınırı üzerinden hesaplanacak sosyal güvenlik primleri, il özel idareleri veya yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları tarafından doğrudan Sosyal Güvenlik Kurumuna ödenir. Sosyal güvenlik primlerinin karşılığı her yıl İçişleri Bakanlığı bütçesine konulur ve yılı içinde söz konusu bütçeden il özel idare ve yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları bütçelerine aktarılır.

(4) Köy ve mahalle muhtarlarına verilecek aylığın yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığı bütçelerine aktarılması, köy ve mahalle muhtarlarına ödenmesinin esas ve usulleri; mahalle muhtarlarının harç tahsilatının ve paylarının ödenme biçimi ile mahalle muhtarı ve mahalle meclisleri tarafından verilecek resmi evraka ait basılı kâğıtların tip, örnek ve bedellerine ilişkin hususlar Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenir.

(5) Köy ve mahalle muhtarları tarafından görülecek hizmetlere karşılık olarak iş sahiplerinden harç alınır. Hangi işlerden ne miktar harç alınacağı her mali yılbaşında il idare kurulunca kararlaştırılır ve ilan olunur. Muhtar, bu tarifenin valiler tarafından tasdikli bir örneğini muhtar evinde veya çalışma yaptıkları yerin odasında mahalle sakinlerinin görebilecekleri yerde asılı olarak bulundurmak ödevindedir.

(6) SOYBİS sistemine fakir olarak kabul edilenlerden ve bu Kanunun 36'ncı maddesinin (ç) fıkrasında yazılı işlerden harç alınmaz.

(7) Muhtar, şehiriçi toplu ulaşım hizmetlerinden ve kamuya ait otoparklardan ücretsiz faydalanır.

(8) Köy ve mahalle muhtarlarına, katıldıkları il genel meclisi ve belediye meclisi toplantıları için, il genel meclisi ve belediye meclisi üyelerinin toplantı başına aldıkları huzur hakkı kadar ücret ödenir.

(9) En az bir dönem görev yapan muhtarlara hususi (yeşil) pasaport alma hakkı verilir.

İKİNCİ BÖLÜM

İzin ve Silah Hakkı

Muhtarın İzin Hakkı

MADDE 76- (1) Köy ve mahalle muhtarının yıllık otuz gün izin hakkı vardır. Muhtar, izin ve hastalık sebebiyle görev başında bulunmadığı hallerde, kendisine vekâlet etmek üzere bir meclis üyesini görevlendirir.

(2) Muhtar vekiline görevli olduğu süre kadar ücret ödenir.

(3) Muhtarın izne ayrılışı ve vekâlet edecek meclis üyesinin ismi önceden mahallin en büyük mülki idare amirine bildirilir.

(4) Muhtarlar görevli, izinli ve hastalandıklarında muhtar aylığı kesilmez.

(5) Kadın muhtarlara doğumdan sekiz hafta önce ve doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta süreyle aylıkları kesilmeksizin analık izni verilir. Bu süre kadın muhtarın talebi üzerine altı aya kadar ücretsiz uzatılabilir.

Muhtarın Silah Taşıma Hakkı

MADDE 77- (1) Yapılan soruşturma sonucu veya kesinleşmiş yargı kararı üzerine görevine son verilenler ile terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olanlar hariç olmak üzere, en az bir dönem köy ve mahalle muhtarlığı yapmış bulunanlar silah taşıyabilirler veya mesken ya da işyerinde bulundurulabilirler.

(2) Köy ve mahalle muhtarları edinecekleri en fazla bir adet silaha ait taşıma veya M.M. bulundurmaya yetki veren kayıt ve belgeler her türlü resim, vergi ve harçtan muaftır.

Kanunlarda Yapılan Atıflar

MADDE 78- (1) Diğer kanunlarda 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununa yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(2) Diğer kanunlarda 10/4/1944 tarihli ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanuna yapılan atıflar bu Kanuna yapılmış sayılır.

(3) Diğer kanunlarda köy ihtiyar meclisine ve mahalle ihtiyar heyetine yapılan atıflar, bu Kanunla düzenlenen köy ve mahalle meclisine yapılmış sayılır.

YEDİNCİ KISIM

Türkiye Muhtarlar Birliği

MADDE 79- (1) Köylerin ve mahallelerin menfaatlerini korumak, rehberlik etmek, köyler ve mahalleler arasında yardımlaşma ve işbirliğini teşvik etmek, iyi uygulama örneklerini yaygınlaştırmak, muhtar ve personelin eğitimini sağlamak, köy ve mahalle muhtarları arasında dayanışma, işbirliği ve bilgi alışverişini tesis etmek ve köy ve mahalle ile ilgili kanun hazırlıklarında görüş bildirmek amacıyla ulusal düzeyde Türkiye Muhtarlar Birliği kurulur. Türkiye Muhtarlar Birliğinin kurulmasına ilişkin usul ve esaslar Kanunla düzenlenir.

SEKİZİNCİ KISIM

Son Hükümler

BİRİNCİ BÖLÜM

Değiştirilen Hükümler ile Yürürlükten Kaldırılan Maddeler

Değiştirilen Hükümler

MADDE 80- (1) 18/3/1924 tarihli ve 442 sayılı Köy Kanununun adı, "Köy Korucuları, Geçici Köy Korucuları ve Gönüllü Köy Korucuları Kanunu" olarak değiştirilmiştir.

(2) 11/2/1959 tarih ve 7201 sayılı Tebligat Kanunun 21'inci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Muhtar ve köy ve mahalle meclisi üyelerine, tebliğ edilecek evrak karşılığı belirli bir ücret ödenir. Bu ücret PTT tarafından köy ve mahalle bütçesine yatırılır. Bu payın aktarılması ile ilgili iş ve işlemler yönetmelikle düzenlenir."

(3) 31/12/1960 tarih ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 23'üncü maddesinin 1'inci fıkrasının 5'inci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"5- Köy muhtarları ile köy bütçesinden ödenen; mimar, mühendis, imam, veteriner, teknisyen, tekniker, köy kâtibi ve işçi ücretleri;"

(4) 18/1/1984 tarihli ve 2972 sayılı Kanunun başlığı "Mahalli İdareler ile Köy ve Mahalle Muhtarlıkları ve Meclisleri Hakkında Kanun" şeklinde; Altıncı Bölüm başlığı "Köy ve Mahalle Muhtarları ve Meclis Üyeliği Seçimleri" şeklinde ve 30, 31, 32, 33 ve 34'üncü maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"**MADDE 30-** (1) Her köy ve mahallede bir muhtar ve dört asil, dört yedek meclis üyesi seçilir.

(2) Köy meclisi ve mahalle meclisi birleşik oy pusulasında sırasına göre seçilir."

"**MADDE 31-** (1) Köy ve mahalle muhtarlığı seçimleri başvuru usulüne göre yapılır. Köy meclisi ve mahalle meclisi için adaylık başvuru şartı aranmaz.

(2) Aday olmak için;

- a) Türk vatandaşı olmak,
- b) En az altı aydan beri o mahallede oturmuş olmak,
- c) 18 yaşını bitirmiş olmak,
- d) En az ilkokul mezunu olmak,

e) Hırsızlık, kaçakçılık, dolandırıcılık, sahtecilik ve sahte kâğıtları bilerek kullanmak, inancı kötüye kullanmak gibi yüz kızartıcı suçlardan biriyle veya ağır hapis cezasıyla hükümlü veya kamu hizmetlerinden yasaklı olmadığını belirtir iyi hal kâğıdı almak, şarttır.

(3) Milletvekilleri, il umumi meclisi üyeleri, kamu kurum ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri, siyasi parti kurullarında görev alanlar, görevlerinden istifa etmedikçe köy ve mahalle muhtar ve meclis üyeliğine aday olamazlar.

(4) Ana, baba, büyük ana, büyük baba, evlat, kardeş, kaynana, kayınbaba, büyük kaynana, büyük kayınbaba, damat, gelin, enişte, kayınbirader, baldız ve görümceler köy ve mahalle muhtar ve meclisinde birleşemezler. Birleşmeye engel derecedeki hısımlık muhtar ile meclis üyelerinden birisi arasında olursa üye olanın yerine birinci yedek üye getirilir. Seçimden sonra dünür olanlara da hükümlere bağlıdır.

(5) Muhtar ile meclis üyelerinin talim ve manevra maksadıyla 45 günden fazla silahaltına alınmaları halinde de yukarıdaki hüküm uygulanır. Ancak bu sıfatın kalktığına ve üyelere birinin çekilmesinin kabulüne veya vazifeye devamsızlık sonucu bir üyenin çekilmiş sayılmasına, seçimi onamağa yetkili bulunan makamlarca karar verilir.

(6) Muhtar adayları, seçime katılacakları seçim çevresinin bulunduğu ilçe seçim kurulu başkanlığına seçimlerden en geç 90 gün önce, bu kanunun adaylık için aradığı şart ve vasıflara haiz olduklarını belirten bir dilekçe birlikte savcılıktan veya e-Devlet sisteminden alınacak iyi hal belgesi ile başvururlar.

(7) İlçe seçim kurulları, bütün adayları oy verme gününden önceki, 45'nci gün ilan eder. İlçe seçim kurulunun ilanından bir tam gün sonra muhtar aday, birleşik oy pusulası basımı için, yüksek seçim kurulunun veya ilçe seçim kurulunun belirleyeceği harç bedelini ilgili kurum hesabına yatırır ve adaylığı kesinleşir.

(8) Adayların ilanından sonra, adaylıktan istifa, seçim sonuna kadar nazarı itibara alınmaz. Ancak, bu gibiler seçilmiş bulunurlarsa, istifaları hüküm ifade eder ve yerlerine seçimleri ikinci sırada kazanan aday seçilir. Ölüm halinde de aynı şekilde hareket edilir."

"Seçim çevresi, oy verme ve seçim sistemi

MADDE 32- (1) Her seçim çevresinde usule uygun olarak konmuş sandıklarda o çevre seçimi için oy kullanılır.

(2) Muhtar ile meclis üyelerinin seçiminde; birleşik oy pusulası kullanılır.

(3) Oylamalarda kullanılacak birleşik oy pusulasında "Muhtar Adayları ve Meclisi" ibaresi ile ilçe seçim kurulu tarafından harf sırası belirlenen adayların fotoğrafları, onun altında adı ve soyadı, bir altta kimlik numaraları ve onun da altında dört asil dört yedek üyenin ad ve soyadları ve kimlik numaraları yer alır.

(4) Kullanılacak birleşik oy pusulalarıyla ilgili diğer hususlar Yüksek Seçim Kurulu tarafından belirlenir. Yüksek Seçim Kurulu, birleşik oy pusulalarını kendisi bastırabileceği gibi gerektiğinde uygun göreceği il ve ilçe seçim kurulları vasıtasıyla bastırmaya da yetkilidir.

(5) Seçmen, sandık kurulunca kendisine verilen birleşik oy pusulası ve "Evet" veya "Tercih" yazılı mührü alarak oyunu kullanmak üzere kapalı oy verme yerine girer.

(6) Seçmen, mührü, birleşik oy pusulasında tercih ettiği adaya ait özel daire içine basmak, birleşik oy pusulasını Yüksek Seçim Kurulunun belirleyeceği zarfa koyar ve zarfı sandığa atmak suretiyle oyunu kullanır.

(7) Oyunu kullanan seçmen, mührü sandık kurulu başkanına geri verir."

"Boşalan muhtarlık ve meclisi üyeliği için seçim yapılması

MADDE 33- (1) Muhtarlığın herhangi bir nedenle boşalması durumunda, mahallin en büyük mülki idare amiri tarafından köy ve mahalle meclisinin on gün içinde toplanması sağlanır. Köy veya mahalle meclisi, en yaşlı üyenin başkanlığında toplanarak; muhtarlığın boşalması veya seçim dönemini aşacak şekilde kamu hizmetinden yasaklanması

muhtar; muhtarın geçici olarak görevden uzaklaştırılması, tutuklanması veya seçim dönemini aşmayacak biçimde kamu hizmetinden yasaklaması halinde muhtar vekili seçer.

(3) Muhtar vekili meclis üyeleri arasından seçilir. Muhtar vekili seçimi için ilk iki oylamada üye tam sayısının salt çoğunluğu aranır. İki oylamada salt çoğunluk sağlanamazsa, en çok oy alan iki aday için üçüncü oylama yapılır. Üçüncü oylamada en fazla oy alan üye, muhtar vekili seçilmiş olur. Oyların eşitliği durumunda kur'a çekilir.

(4) Muhtar vekili seçimi on gün süresi sonunda tamamlanmadığı takdirde mahallin en büyük mülkiye amiri meclis üyeleri arasından bir üyeyi muhtar vekili olarak görevlendirir.

(5) Yeni muhtarın görev süresi, yerine seçildiği muhtarın görev süresi ile sınırlıdır. Muhtar vekili, yeni muhtar seçilinceye veya görevden uzaklaştırılmış ya da tutuklanmış olan muhtar göreve dönünceye kadar görev yapar. Köy ve mahalle meclisi üyelerinin tutuklanma ve geçici olarak görevden uzaklaştırılması durumunda yedek üyeler geçici olarak göreve çağırılır.

(6) Boşalan muhtarlıklar için her yıl haziran ayının ilk pazar günü seçim yapılır.

(7) Seçim döneminin sona ermesinden önce, köy ve mahalle meclisi üye sayısının yedeklerinin de getirilmesinden sonra üye tamsayısının yarısına düşmesi halinde, muhtar, durumu bir hafta içinde ilgili seçim kurulu başkanlığına ve bilgi için de mahallin en büyük mülkiye amirine bildirmeye mecburdur. Bu bildirim üzerine ilçe seçim kurulu başkanlığınca durum 48 saat içinde ilan edilir. İlan tarihinden sonra gelen 60'ıncı günü takip eden ilk pazar günü oy verilir. Köy ve mahalle meclisi seçiminin yapılması gerektiği hallerde köy ve mahalle muhtarlığı da boşalmış ise, haziran ayı beklenmeksizin her iki seçim beraber yapılır.

(8) Köy ve mahalle muhtar seçimleri, seçim işlemleri sebebiyle iptaline karar verildiği takdirde, o seçim çevresinde yeniden seçim yapılır.

(9) İl seçim kurulu, seçimin iptaline dair kararı ilân ettiği gibi kararın kesinleşmesini müteakip o çevrede seçim yapılacağını da derhal ilân eder. Bu ilândan sonra gelen 60'ıncı günü takip eden ilk pazar, oy verme günüdür."

"MADDE 34- (1) Muhtar, köy ve mahalle meclisi seçimlerinde diğer işlemler, bu Kanunda ve bu kanunun atıf yaptığı diğer kanunlarda yazılı usul ve esaslara göre yürütülür."

(5) 10/07/2004 tarih ve 5216 sayılı Büyükşehir Kanunun Ek 3 üncü Maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

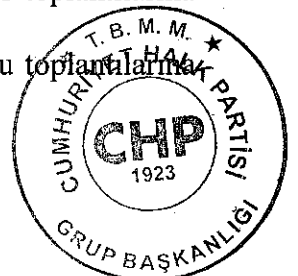
"Büyükşehir, büyükşehir ilçe belediyeleri ve bağlı mahalli idareler tarafından; alt yapı ulaşım hizmetleri, tarım ve hayvancılığın desteklenmesi, ekonomi ve ticaretin geliştirilmesi, sosyal hizmet ve yardım, gençlik ve spor, mesleki eğitim ve beceri kursları ile yaşlılar, engelliler, kadınlar, gençler ve çocuklara yönelik sosyal ve kültürel hizmetlerde kırsal mahalle ve kırsal yerleşik alan tespit edilen yerlere öncelik tanır."

(6) 22/2/2005 tarih ve 5302 sayılı İl Özel İdare Kanununun 6 ncı maddesinin son fıkrasına aşağıdaki bent eklenmiş; 12 nci maddesinin altıncı fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş; 16 ncı maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "köy ve" ibaresi metinden çıkartılmış ve aynı fıkranın sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş; 24 üncü maddesinin birinci fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle eklenmiş; 43 üncü maddesinin birinci fıkrasının (b) bendine "harcamaları" ibaresinden sonra gelmek üzere "köyü ile ilgili konuların görüşüldüğü meclis ve komisyon toplantılarına katılan muhtara verilen huzur hakkı" ifadesi ve fıkraya aşağıdaki bent eklenmiştir.

"d) İl Özel İdaresi, köye köy konağı yapmak, köy konağı evinin; iç donanım, elektrik, su, telefon, internet, doğalgaz (ısınma), kırtasiye, yardımcı personel gibi ihtiyaçlarını karşılamak için bütçeden gerekli ayni ve nakdi yardım desteği sağlar."

"Köy muhtarı, köyü ile ilgili konuların görüşüldüğü il genel meclisi toplantılarına katılır, görüş bildirir ve oy kullanır."

"Köy muhtarı, köyü ile ilgili konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılır söz söyler ve oy kullanır."

“Ayrıca, köyü ile ilgili konuların görüşüldüğü meclis ve komisyon toplantılarına katılan muhtara aynı miktarda huzur hakkı verilir.”

“r) 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanunun 2’nci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca, il özel idarelerine ayrılan payın, aynı Kanun uyarınca yapılan kesintilerden sonra kalan kısmının en az yüzde 1,5’i köy bütçelerine aktarılır.”

(7) 26/5/2005 tarih ve 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 20 nci maddesinin birinci fıkrasındaki “il özel idarelerini ve belediyeleri” ibaresi “il özel idareleri, belediyeleri ve muhtarlıkları” şeklinde değiştirilmiş ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Birinci fıkra da belirtilen birliklerden muhtarlara ait olanın birlik meclisi; büyükşehir, il, ilçe ve beldelerdeki köy ve mahalle muhtarları arasından seçilecek bir köy ve bir mahalle muhtarından oluşur.”

(8) 2/7/2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 9 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş; 13 üncü maddesinin ikinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan “meslek kuruluşlarının,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mahalle muhtarlığının,” ibaresi eklenmiş; 20 nci maddesinin altıncı fıkrasının sonuna aşağıdaki cümle ve maddeye aşağıdaki fıkra eklenmiş; 24 üncü maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki gibi değiştirilmiş; 32 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki cümle eklenmiş; 59 uncu maddesinin son fıkrasının son cümlesinde yer alan “Bunlardan” ibaresinden sonra gelmek üzere “mahalle meclisi hariç,” ibaresi eklenmiş; 60 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan “harcamaları” ibaresinden sonra gelmek üzere “, mahallesiyle ilgili konuların görüşüldüğü meclis ve komisyon toplantılarına katılan muhtara verilen huzur hakkı” ibaresi ve aynı fıkra ya aşağıdaki bent eklenmiş; 75 inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan “Mahallî idareler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve mahalle meclisi” ibaresi, (b) bendinde yer alan “Mahallî idareler” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve mahalle meclisleri” ibaresi, (c) bendinde yer alan “meslek odaları,” ibaresinden sonra gelmek üzere “mahalle meclisleri” ibaresi eklenmiştir.

“MADDE 9- İl, ilçe ve beldelerde mahalle kurulması zorunludur. Mahalle, muhtar ve mahalle meclisi tarafından yönetilir. Muhtar ve mahalle meclisi belediyenin yardımcı organıdır.

Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, sınırlarının tespiti, kaldırılması, bölünmesi, birleştirilmesi ve isminin değiştirilmesi belediye meclisi kararı, mahalle meclisinin kararı, halk oylaması kaymakamın görüşü ve valinin onayı ile olur. Mahalle sınırlarını dere, tepe, cadde, bulvar gibi belirli ve sabit noktalardan geçirmek esastır. Bunun mümkün olmaması durumunda, sınır olabildiğince düz olarak çizilir ve işaretlerle belirtilir. Belediye sınırları içinde nüfusu 500’ün altında mahalle kurulamaz. Belediye sınırları içinde mahalle kurulması, sınırlarının tespiti, kaldırılması, bölünmesi ve birleştirilmesi mahalle kurulmasına, sınırlarının tespit edilmesine, kaldırılmasına, birleştirilmesine veya bölünmesine ilişkin usul esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Muhtar, mahallenin hak ve menfaatlerini korur, mahalle ile ilgili görüş bildirir ve mahallere yapılacak yatırım hizmetlerini belediye ile birlikte planlar. Mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlar. Mahallenin imar, su ve kanalizasyon, ulaşım gibi alt yapı sorunlarını belirler, stratejilerini saptar ve bunları belediye yönetimine iletir. Mahalle sakinleri arasında sosyal ve kültürel ilişkilerin geliştirilmesi ve kültürel değerlerin korunması konusunda gerekli çalışmaları, mahallede kültür ve sanat, turizm ve tanıtım faaliyetleri ile spor faaliyetlerini, açılacak meslek ve beceri kazandırma kurslarını, ağaçlandırma, park ve yeşil alanı yaptırmayı, muhtar evi, oyun alanı, spor tesisi ve diğer hizmetleri belediye ile birlikte yapar. Mahalle sınırları içinde çevrenin korunmasında her türlü desteği sağlar ve belediyenin yapmış olduğu hizmetleri korur ve kollar. Belediye trafik ve zabıta ekiplerine yardımcı olur. Belediye meclis toplantılarını mahalle halkına duyurur ve belediye meclisinin aldığı kararların bir örneğini

mahalle halkına ilan eder. Mahalle sakinlerinin mahallî müşterek nitelikteki ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla her türlü faaliyet ve girişimde bulunur. Belediye; mahalle muhtarlıklarına su tahsilatı, emlak ve arazi vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, yangın sigorta vergisi ve çevre temizlik vergisi tahsilat yetkisi vermesi durumunda bu tahsilatları mahalle meclisi yapar. Muhtar, şehiriçi toplu ulaşım hizmetlerinden ve kamuya ait otoparklardan ücretsiz faydalanır.

Belediye, mahallelinin ortak isteklerini göz önünde bulundurur ve hizmetlerin mahallenin ihtiyaçlarına uygun biçimde yürütülmesini sağlamaya çalışır. Mahalleye yapılacak yatırım ve hizmetleri ilgili mahalle meclisi ile birlikte planlar ve yapar. Muhtar evi yapmak, muhtar evinin; iç donanım, elektrik, su, telefon, internet, doğalgaz (ısınma), kırtasiye, yardımcı personel gibi ihtiyaçlarını karşılamak için bütçeden gerekli ayni ve nakdi yardım desteği sağlar. Mahalle muhtarlıklarına su tahsilatı, emlak ve arazi vergisi, ilan ve reklam vergisi, eğlence vergisi, haberleşme vergisi, elektrik ve havagazı tüketim vergisi, yangın sigorta vergisi ve çevre temizlik vergisi tahsilat yetkisi verebilir. Belediye; belediye sınırları içerisinde toplanan emlak vergisi gelirlerinin en az yüzde 1'ini belediye sınırları içerisindeki mahalle muhtarlıklarının bütçelerine aktarmak üzere ayırır. Bu payın belirlenmesi ve aktarılması ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

"Belediye; belediye meclisinde alınan kararların bir örneğini mahalle muhtarlığına göndermekle yükümlüdür."

"Mahalle muhtarı, mahallesiyle ilgili konuların görüşüldüğü belediye meclisi toplantılarına katılır, görüş bildirir ve oy kullanır."

"Mahalle muhtarları, mahallesi ile ilgili konuların görüşüldüğü belediye ihtisas komisyonu toplantılarına katılır, görüş bildirir ve oy kullanır. İldeki kamu kuruluşlarının amirleri ile ildeki kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, üniversiteler, sendikalar ve gündemdeki konularla ilgili sivil toplum örgütlerinin temsilcileri, oy hakkı olmaksızın kendi görev ve faaliyet alanlarına giren konuların görüşüldüğü ihtisas komisyonu toplantılarına katılabilir ve görüş bildirebilir."

"Ayrıca, mahallesiyle ilgili konuların görüşüldüğü meclis ve komisyon toplantılarına katılan muhtara aynı miktarda huzur hakkı verilir."

"u) Muhtar evi yapımı, muhtar evinin; iç donanım, elektrik, su, telefon, internet, doğalgaz (ısınma), kırtasiye, yardımcı personel giderleriyle, mahalle sınırları içinde toplanan emlak vergisi gelirlerinden aktarılacak en az yüzde bir oranında pay,"

(9) 25/4/2006 tarih ve 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 22 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "köylerde" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve mahallelerde" ibaresi eklenmiş; 50 nci maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "nüfus müdürlüklerine" ibaresinden sonra gelmek üzere ", muhtarlıklara" ibaresi eklenmiştir.

(10) 3/6/2011 tarih ve 633 sayılı Sosyal Hizmetler Alanında Bazı Düzenlemeler Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "mahalli idareler" ibaresinden sonra gelmek üzere ", muhtarlıklar" ibaresi eklenmiştir.

Yürürlükten Kaldırılan Hükümler

MADDE 81- (1) 18/3/1924 tarih ve 442 sayılı Köy Kanununun 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 30, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 53, 56 ve 66 ıncı maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 21/6/1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanunun 46 ıncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(3) 11/8/1941 tarih ve 4109 sayılı Asker Ailelerinden Muhtaç Olanlara Yardım Hakkında Kanunun 7 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan "köy ihtiyar meclisleri" ve "ve köylerde Köy Kanununun 66 ıncı Maddesi hükümlerine" ibareleri ve yedinci fıkrasında yer alan "ve köy ihtiyar meclislerince" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(4) 9/7/1943 tarih ve 4459 sayılı Köy Ebeleri ve Köy Sağlık Memurları Teşkilatı Yapılmasına ve 3017 Numaralı Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekaleti Teşkilat ve Memurin Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine Dair Kanunun 6 ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

(5) 15/4/1944 tarih ve 4541 sayılı Şehir ve Kasabalarda Mahalle Muhtar ve İhtiyar Heyetleri Teşkiline Dair Kanunun 1, 2, 3, 4, 10, 20, 21, 22, 23, 24. maddeleri yürürlükten kaldırılmıştır.

(6) 10/6/1949 tarih ve 5442 sayılı İl İdaresi Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (C) bendi ile (D) bendinde geçen "C" ibaresi madde metninden çıkarılmıştır.

(7) 4/1/1961 tarih ve 213 Sayılı Vergi Usul Kanunun 150 nci maddesinin birinci fıkrasının 3. bendi yürürlükten kaldırılmıştır.

(8) 29/8/1977 tarih ve 2108 sayılı Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Yasası yürürlükten kaldırılmıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

Diğer Hükümler, Yürürlük ve Yürütme

Diğer Hükümler

MADDE 82- Bu kanunun uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar İçişleri Bakanlığı tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Yürürlük

MADDE 83-(1) Bu Kanunun hükümleri yapılacak ilk mahalli idareler genel seçimi tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 84- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

